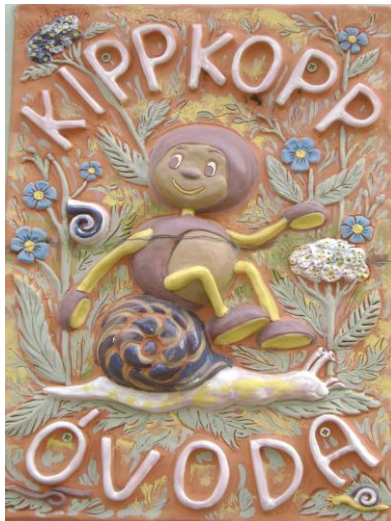

KIPPKOPP ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

2016

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Intézmény OM - azonosítója: 036986	Intézményvezető: Galambos Lászlóné neve
Legitimációs eljárás	
.../2015. (....) határozatszámon elfogadta: Hódos Zoltánné nevelőtestület nevében Vargáné Dobó Katalin alkalmazotti közösség nevében	Véleménynyilvánítók: Kiss - Kocsis Anita szülők közössége nevében
.../2015. (....) határozatszámon jóváhagyta: Galambos Lászlóné intézményvezető aláírás	Egyetértését kinyilvánította/ellenőrizte: Tömör István Polgármester, Társulási Tanács elnöke fenntartó nevében
Ph.	
A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható: www.balatonkenese.hu	Érvényes: A kihirdetés napjától 2016.02.15. visszavonásig
Verziószám: 1./2016.	Készült: 2016./ 1 eredeti példány

KIPPKOPP ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

8174 Balatonkenese Balatoni u.63.

Tel.: 88/574-802 Tel., fax: 88/574-803

E-mail: kippkoppovi@invitel.hu

„Vendég vagy a világban és ez a világ szép vendégfogadó.

Van napsugara, vize, pillangója, madara. Van virágja, rengeteg sok.

Tanulj meg örvideni nekik!

Igyekezz többet törődni azzal, ami még a világ szépségeiből csodálatosképpen megmaradt.”

Wass Albert

Tartalomjegyzék

1.	Bevezetés.....	4
1.1	Intézményünk adatai	4
2.	Helyzetelemzés	5
2.1	Óvodakép	6
2.2	Gyermekekép	6
2.3	Személyi feltételek.....	7
2.4	Tárgyi, pedagógiai feltételek.....	7
3.	Az óvodai nevelésünk célja, értékrendje, feladataink	9
3.1	Egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztési program	9
3.2	Az érzelmi, erkölcsi és a közösségi nevelés	13
3.3	Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	15
4.	Az óvodai élet tevékenységi formái	17
4.1	Mozgás	17
4.2	Játék.....	23
4.3.	Verselés, mesélés.....	26
4.4	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	27
4.5	Rajzolás, mintázás, kézimunka.....	30
4.6	Külső világ tevékeny megismerése.....	32
4.7	Munka jellegű tevékenységek.....	41
4.8	Tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	43
5.	Kompetencia alapú óvodai programcsomag alkalmazása óvodánkban.....	45
6.	A különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése	48
7.	A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvei.....	50
8.	Az óvodai gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenység	61
8.1	A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	64
9.	Az óvodai élet szervezése	65
9.1.	Csoportszervezés	65
9.2	Napirend minta	66
9.3	Tevékenységi formák szervezési jellemzői	67
9.4	A fejlődés nyomon követése.....	68
10.	Az óvoda kapcsolatrendszere	68
11.	A Pedagógiai program megvalósulását segítő szolgáltatások	71
12.	A Pedagógiai Program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos intézkedések.....	72
	Legitimációs záradék	

1. BEVEZETÉS

Pedagógiai programunk a 363/2012.(XII.17.) számú Kormány Rendelet értelmében, az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján készült, kiindulópontként tekintve a hazai és a nemzetközi óvodai gyakorlatok, neveléstörténeti hagyományok, pszichológiai és pedagógiai kutatások eddigi tapasztalatait, eredményeit.

A 2011. évi CXCV törvény a nemzeti köznevelésről fenntartótól és pedagógiai tartalomtól függetlenül előírja valamennyi óvoda számára pedagógiai program készítését, illetve választását. A 20/2012(VIII.31.) EMMI rendelet meghatározza a pedagógiai program kötelező elemeit, felépítését.

A fentiekben vázolt törvényi előírások ismeretében nevelőtestületünk hozzálátott egy új, korszerű program kimunkálásához.

Az eddig érvényben lévő helyi óvodai programunk tartalmát, pedagógiai rendszerét, eredményeit kiindulópontként kezeltük, és a törvényi változások figyelembevételével dolgoztuk ki jelen pedagógiai programunkat, melynek gyakorlati megvalósításáért nevelőtestületünk elkötelezettséget vállal.

1.1 INTÉZMÉNYÜNK ADATAI

Intézményünk neve: Kippkopp Óvoda és Bölcsőde

Intézményünk székhelye: Balatonkenese, Balatoni u.63.

Tel.: 88/574-802 Tel, fax.: 88/574-803

E-mail: kippkoppovi@invitel.hu

OM azonosító:036986

Intézményünk fenntartója: Balatonkenese- Küngös Intézményfenntartó Társulás
8174. Balatonkenese Béni Balogh Ádám tér.1.

- bölcsőde: 1 bölcsődei gyermekcsoport

Férőhelyek száma:

óvoda: 75 óvodai férőhely

bölcsőde: 12 férőhely

Az intézmény nyitvatartási ideje:

- óvoda: 11 óra
- bölcsőde: 10 óra

KIPPKOPP ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
8174 Balatonkenese Balatoni u.63.
Tel.:88/574-802 Tel.,fax: 88/574-803
E-mail: kippkoppovi@invitel.hu

2. AZ ÓVODA BEMUTATÁSA

Balatonkenese város a Balaton északkeleti csücskében fekszik, a fővárostól kb.100 km-re.

Helyzetünk a balatoni települések között különleges, hiszen az egyetlen olyan település vagyunk, amely igazából sem déli, sem északi parti.

Balatonkenese történelme a régmúlt időkre nyúlik vissza. A település több pontján római kori időkből származó sírokat, leleteket találtak, melyek azt jelzik, hogy a honfoglalás előtt már lakott volt ez a vidék. 1000 környékén ajándékozták a veszprémvölgyi apácának 7 másik településsel együtt. Eredeti neve Knésa, amely később változott Kenesére, majd Balatonkenesére.

Európában egyedülállóan itt található a májusban virágzó tátorján. Páratlan élményt nyújt a magas partról (Soós hegyről) való kilátás, ahonnan a Balaton egész keleti medencéje és a Tihanyi félsziget is jól belátható.

Intézményünk fenntartásáról intézményfenntartó társulás gondoskodik, amelynek tagja Balatonkenese Város- mellett, Küngös község is. A gyermekek ellátása a társulási megállapodás szerint zajlik, a bejáró gyermekek iskolabuszsal közlekednek.

Balatonkenese óvodája 1977-ben épült, jelenleg 75 óvodai férőhellyel és 12 bölcsődei férőhellyel működik.

2009. nyarán a KDOP-5.1.1/2F, „Közüktatás Infrastrukturális fejlesztése” c. nyertes pályázat keretében a balatonkenesei óvoda felújítására, korszerűsítésére és akadálymentesítésére került sor. A nyílászárókat kicserélték, földhő kihasználásával fűtésünk korszerűbbé vált, napelem segíti a melegvíz ellátást.

Az épület világítása korszerű, energiatakarékos. Helyiségeink világosak, természetes fényűek, tágasak, otthonosak. Csoportszobáinkban a zöld szín, illetve a természetes anyagok vannak túlsúlyban, amelyek esztétikus, biztonságos, barátságos környezetet biztosítanak számunkra. Óvodánkban található fejlesztő szoba, só szoba, nevelői szoba, irodák, dajka szoba illetve további kiszolgáló helyiségek.

Udvarunk tágas, gondozott, igazi terepe a gyermekek mozgásfejlesztésének, a szabad levegőn történő játéklehetőségek biztosításának.

Az óvoda előtti liget, illetve a közeli Balaton part valamennyi évszakban számos élmény és tapasztalatszerző séta lehetőségét adja számunkra.

Intézményünk a Kippkopp Óvoda és Bölcsőde nevet viseli. Névadónk Marék Veronika, elismert meseíró-rajzoló, akivel élő kapcsolatot ápolunk.

Kippkopp a gesztenye-gyerek óvodánk jelképe, a gyermekek kedvence, mely közösségünk összetartozásának szimbólumává vált. Viseljük pólón, megünnepeljük születésnapját, ősszel vadgesztenyét gyűjtünk, amelyet feldolgozásra továbbjuttatunk.

A kis gesztenyefigura a játékoságot, vidámságot, természeti környezetünkhöz való tartozást és Marék Veronika mesevilágát is jelenti számunkra.

2.1.ÓVODAKÉP

KIPPKOPP ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

8174 Balatonkenese Balatoni u.63.

Tel.: 88/574-802 Tel., fax: 88/574-803

E-mail: kippkoppovi@invitel.hu

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek 3. életévétől az iskolába lépésig.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere, személyi, tárgyi feltételei, illetve pedagógiai törekvései együtt biztosítják a gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb kereteit.

Az óvodában, miközben az teljesíti funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő) megteremtődnek a következő életszakaszba (kisiskoláskor) való átlépés belső feltételei.

Az óvodai nevelés elsődleges célja a gyermek tervszerű, sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztése.

Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatások mindig az egyes gyermek személyiségéhez kell, hogy igazodjanak.

Az óvodai nevelés során elsődleges az egyes gyermek ismerete, elfogadása, a gyermek jogainak, mindenek felett álló érdekének figyelembevétele, amit az itt dolgozó óvodapedagógusoknak, illetve valamennyi alkalmazottnak minden nevelési helyzetben alkalmaznia szükséges.

Neveléskultúránk a családi nevelésre épül, figyelembe véve az eltérő nevelési háttérket, a családok egységét, egyéni helyzetét.

Tekintettel a gazdasági, társadalmi folyamatokra, az óvoda esetenként a családi nevelés kapcsán hiánycsökkentő funkcióval is bír.

Óvodánk pedagógiai gyakorlata kiemelt hangsúllyal bír a környezeti nevelés terén.

Óvodánk Madárbarát óvoda, 2010-ben, és 2013-ban- immár második-alkalommal is elnyertük a Zöld Óvoda címet. Évek óta kidolgozott gyakorlata van a szelektív hulladék gyűjtésnek, illetve a környezettudatos, természeti és társadalmi környezetünket, hagyományainkat, városunkat és egyedülálló környezeti értékeinket ismerő, védő-óvó magatartásforma kialakításának. A gyermekeket a természeti erőforrásokkal való takarékosagra, a fenntartható fejlődés megőrzésére, egészségtudatos és környezetvédő magatartásra neveljük.

2.2. GYERMEKKÉP

„Takaród hadd igazítsam,
puha párnád kisimítsam,
legyen álmod kerek erdő,
madaras rét, bokor-ernyő.”

/Weöres Sándor/

A személyiség kialakulásában meghatározó az első életévek és az óvodáskor szerepe, itt kell lerakni és megalapozni a személyiség helyes és kívánatos alapjait. Optimálisan mindez csak harmonikus és szeretetteljes légkörben valósulhat meg.

A szakirodalom és a mindennapi gyakorlat is azt bizonyítja, hogy a kötődés képességének kialakulásában, illetve a személyiség fejlődésének alakulásában a korai gyermekkori hatásoknak rendkívül fontos szerepe van.

Hisszük, hogy az óvodai nevelés során sikerül megvalósítanunk a gyermekek egyéni igényeihez és adottságaihoz igazodó differenciált, sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztést.

Valamennyi óvodai alkalmazott tevékenysége arra irányul, hogy óvodásaink megfelelő ellátásban részesüljenek, óvjuk-védjük őket, tiszteletben tartjuk jogukat, eltérő fejlődési ütemüket, képességeiket.

Az óvodás korú gyermek érzelmi biztonsága abban áll, hogy csak azt képes szeretni, aki szereti őt, és nevelni is csak szeretettel lehet.

Fontos, hogy közös munka eredményeként olyan óvodai miliőt teremtsünk, ahol az óvodai évek, élmények, tapasztalatok a gyermekkor örömteli élményei, a későbbi tanulás támpontjai, az a gondtalan időszak, amire jó visszaemlékezni.

2.3. SZEMÉLYI FELTÉTELEK (2011. ÉVI CXCV. TV. 1., 2. MELLÉKLET ALAPJÁN)

Alkalmazotti létszámunk 16 fő

Munkakör	Létszám
Intézményvezető	1
<i>Óvoda</i>	
Óvodapedagógus	6
Pedagógiai asszisztens	1
Pedagógiai asszisztens / Óvodatitkár	1
Dajka	4
<i>Bölcsőde</i>	
Kisgyermeknevelő	2
Technikai munkatárs	1
A nevelőtestület képzettségi mutatói	

KIPPKOPP ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
8174 Balatonkenese Balatoni u.63.
Tel.:88/574-802 Tel.,fax: 88/574-803
E-mail: kippkoppovi@invitel.hu

Képzettség	Óvodapedagógusok száma
Óvóképző főiskola	Minden óvodapedagógus szakképzett
Másoddiplomás képzés	2 fő
Szakvizsga	2 fő

2.4.TÁRGYI, PEDAGÓGIAI FELTÉTELEK

Óvodánk berendezési tárgyai, játék és eszközkészlete a gyermekek fejlesztésének lehetőségei. Az épületekben a csoportszobák, öltözők berendezései igényes környezetet, családi hangulatot biztosítanak. A berendezési tárgyak természetes anyagból készültek. A színek, formák harmóniája az esztétikai igény belsővé válását, otthonosság érzését és a természet közelség érzését keltik. Az udvaron rögzített és mobil játékeszközökkel, illetve játszótéri játékok segítik a gyermekek mozgásfejlődését, a mozgás gyakorlását.

A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 2.sz. melléklete szerint leírt kötelező (minimális) eszköz- és felszerelés jegyzékben meghatározottakkal óvodánk rendelkezik.

Játékok, játékeszközök	A három korosztálynak megfelelően, játék és játékos mozgás eszközei hangsúlyt kapnak
Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	Az Ayres terápiához rendelkezünk az alapvető eszközökkel. A KDOP és a TÁMOP-os pályázat keretén belül rengeteg eszközt kaptunk. (Ügyességi, egyensúlyfejlesztő)
Ének-zene, énekes játékok, gyermektánc eszközei	Hangszerkészlet minden csoportban a gyerekek rendelkezésére áll, néptánc ruha új (KDOP és a TÁMOP) eszközök -hangszerkészletek, ritmushangszerek, zenehallgatáshoz az audiovizuális eszközök
Értelmi képességeket és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	Megfelelő logikai fejlesztőjátékok, konstrukciós játékok (lego stb.), társasjátékok új (KDOP és a TÁMOP) eszközök különböző logikai játékok, mérlegek, súlyok stb.
Az anyanyelv, a kommunikációs képességek fejlesztésének, drámajátékok eszközei	Mese-rajz, speciális könyvek, mesekönyvek, csoportonként diavetítő, szerepjátékok eszközei, társasjátékok új (KDOP és a TÁMOP) eszközök: óriás bábkészlet
Kézműves sarok *Rajzolás, mintázás, kézimunka tevékenységeihez fejlesztő anyagok, eszközök *szövés, varrás, agyagozás esz-	Elegendő rajzlap, karton, színes, zsírkréta, tempera, vízfesték, ragasztó, olló, tű, termések, barkácsolásra alkalmas anyagok, szövőkeretek, fonalak, agyag, kötény vagy ing. Új (KDOP és a TÁMOP) eszközök: rajzlaptartó állvány,

KIPPKOPP ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
8174 Balatonkenese Balatoni u.63.
Tel.: 88/574-802 Tel., fax: 88/574-803
E-mail: kippkoppovi@invitel.hu

közei	mintanyomó hengerek
Természeti, emberi, tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	Földgömb, évszakfa, csoportnaplár, természetismereti könyvek és természetsarok, akvárium, új (KDOP és a TÁMOP eszközök: bogármegfigyelő, állathang felismerő, nagyítók, óriás földgömb, világtérkép, évszaktablók
Munkajellegű tevékenységek eszközei	Kötény, gyermekméretű takarítóeszközök, kerti szerszámok, szelektív hulladékgyűjtéshez megfelelő tároló. Az udvaron virágos- és veteményes kert, madáretető és itató, madárodúk, terrárium, florárium
Udvar játékeszközei	Csoportonként babaház, homokozó, kerti pad, asztal, saját virágosláda vagy kiskert, hinták, favár, játszódomb Óvodai közlekedési park-közlekedési eszközök -biciklik, rollerek
Kippkopp jelképek	A csoportokban Kippkopp báb, Kippkoppos mesekönyvek, Kippkopp póló és zászló
Kompetencia alapú óvodai programeszközei	A fenti eszközökön túl: homok-víz asztal, négy elemhez kapcsolódó kapsos könyv, füzetek, fényképezőgép, kamera

3.AZ ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA, ÉRTÉKRENDJE, FELADATAINK

3.1.AZ EGÉSZSÉG ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉS ALAPELVEI- AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve- speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Egészséges, barátságos, biztonságos környezet kialakítása- színtere az egészséges életmód alakításának. Óvodánk, épülete, udvara biztosítja a hatékony nevelőmunka feltételeit. Az udvaron mozgásfejlesztő eszközök állnak a gyermekek rendelkezésére. A nagy, tágas, füves tér a természetes mozgások gyakorlásához és labdás játékokhoz nyújt lehetőséget. Lényegesnek tartjuk, hogy minden évszakban biztosítsuk a gazdag szabadidős tevékenységek lehetőségét.

Csoportszobáink tágasak, világosak, otthonos berendezésűek. Barátságos környezetet biztosítunk gyermekeink egészséges fejlődéséhez. A tárgyi környezet megfelel az egészségügyi előírásoknak, a csoportszobák padló-és falburkolatai jól tisztíthatók, fertőtleníthetők, megfelelő alapot adnak az óvodai nevelőmunkánkhoz.

Só-szoba: esztétikus, egészséges környezetben van lehetőség csoportonkénti beosztás szerint éneklésre, verselésre, mondókázásra. Főleg az influenzás időszakban kiemelt jelentőségű. A logopédiai foglalkozások is itt zajlanak.

Tornaterem: óvodánkban a „zöld részen”, az éttermi blokk szomszédságában van kialakítva. Mozdásfejlesztő eszközeink az óvodáskorú gyermekeink számára alkalmasak. Rendelkezünk az Ayres terápiához szükséges eszközökkel, illetve szenzoros integrált terápia alkalmazására is van lehetőség, amennyiben azt szakértői bizottság megállapítja.

Folyosó-öltöző: a csoportszobák előtti öltözőszekrényekben és öltözőben található a gyermekek váltóruhája, cserecipője, tornafelszerelése külön jellel ellátva.

Mosdóhelyiség: a gyermek WC-k a mosdóval egy helyiségben vannak. A WC-ket válaszfal, függöny határolja el, így védve a gyermekek intimitását. A megfelelő méretű eszközök segítik a szükségletek kielégítését.

A gyermek gondozása, testi szükségleteik, mozgásigényük kielégítése.

Feladat:

- A gyermek tudja kiélni természetes igényeit (tisztálkodási, táplálkozási, mozgási, alvási), testi szükségleteit.
- Szükségleteit nyugodtan, egyre önállóbban tudja elvégezni; (intimitás).
- Szükségleteit, kívánságait tudja jelezni, szóban kifejezni (jó közérzet megalapozása).
- Tudja önállóan alkalmazni a testápolás, étkezés, öltözködés fogásait, sorrendjét, szokásait, tudja az ehhez szükséges eszközök helyét, rendjét.
- Minden gyermek tudja, érezze, hogy szeretik, hogy biztonságban van az óvodában, csoportjában.
- Örömmel, felszabadultan tudja kiélni természetes mozgásigényét.
- Kulturáltan, megfelelő szokások mellett tudjon étkezni, figyeljen az esztétikus, ízléses terítésre.
- Váljon igényévé a tisztaság, ápoltság, gondozottság, rendezettség, esztétikusság, úgy, mint személye (teste, ruházata), mint környezete iránt.
- Nyugodtan, egyéni alvásigényének megfelelően tudjon pihenni.
- A gyermek az óvodában eltöltött ideje alatt, helyes életritmust követve, nyugodt, kiegyensúlyozott élettempóban tudjon élni.

- A sajátos nevelési igényű gyermekek mindezeket korlátozottságuk határainak megfelelően, kellő segítséget megadva végezzék.

Módszertani alapelvek /óvodapedagógus a folyamatban/:

- A gyermekek adatainak felvétele az óvodai jelentkezéskor szülők bevonásával.
- Fontos az egyéni szükségletek feltárása.
- Bizalmi kapcsolat kiépítésének szükségszerűsége gondozás közben: egyéni tempó figyelembe vétele, illetve fejlettség szerinti segítségadás szükségszerűsége.
- Ismerje meg a gyermek igényeit, családból hozott szokásait (táplálkozási, öltözködési, alvási).
- Folyamatosan figyelje a növekedés, fejlődés ütemét, (testsúly, testmagasság).
- Érezze a gyermek a személyes törődést. A bizalom kialakítása is nagyon fontos.

Táplálkozás:

- Ismerje, formálja az életkori sajátosságoknak megfelelő egészséges táplálkozást, a gyermek egyéni ízlését. Szerettesse meg a nyers zöldség és gyümölcs fogyasztását, (zöldségnap, gyümölcsnap), hívja fel a figyelmet a rágás fontosságára.
- Az óvoda kísérje figyelemmel a gyermekek étrendjét, és erről tájékoztassa a szülőket.
- Úgy alakítsa ki az étkezési szokásokat, hogy minél kevesebb legyen a várakozási idő. Fektessen nagy hangsúlyt az önkiszolgálásra.
- Ösztönözzé, de ne kényszerítse a gyermekeket az étel elfogyasztására.
- Legyen igénye a szépen terített asztalra, ünnepnapokon hangsúlyozottan.
- Biztosítsa, hogy a gyermekek a nap bármely szakaszában ihassanak. Törekedjen a víztakarékosságra- pl. kancsóban megmaradt víz hasznosítására.
- Csoportjában alakítson ki helyes életritmust a napirend rugalmas alkalmazásával.
- Mindennap, ismétlődnek: az étkezések, a mozgás, a mese, a levegőzés, a kinti játék, a pihenés.

Testápolás, tisztálkodás:

- Szolgálja a gyermek egészségügyi szokásainak, tisztaság igényének megalapozását.
- Az óvodapedagógus/ dajka a gyermek gondozása közben, alakítson ki bensőséges viszonyt, hogy annak igénye, kérése alapján tudjon segíteni.
- Vegye figyelembe a különbségeket a gyermekek között.
- Az egészséges életrend érdekében keresse a családdal az együttműködési formákat.
- Teremtse meg az intim feltételeket a testápolási teendőkhöz.
- Fontos a felnőtt állandó, segítőkész jelenléte.
- Ápolat külséjével adjon követendő példát.
- Szoktassa rá a gyermekeket a takarékos vízhasználatra.

Öltözködés:

- Fejleszti a gyermekek ízlését, önállóságát.
- Érje el a szülőknél, hogy a gyermekek ruházata az időjárásnak és a csoportszoba hőmérsékletének megfelelő legyen.
- Legyen a gyermekeknek váltóruhája, váltócipője, tornára alkalmas ruhája, tornacipője, lehetőség szerint gumicsizmája, esőkabátja.
- Mutasson példát saját rendezett, ízléses ruházatával, alkalomnak, helynek, időnek megfelelően.

Mozgás:

- A szabad mozgásnak adjon teret, időt, biztosítsa, hogy a gyermekek a természetes mozgásokat, mozgáselemeket egyénileg ismételhessék a sokféle mozgásfejlesztő eszközön.
- Szervezzen mindennap mozgástevékenységet, a gyermekek mozgáskoordinációjának fejlesztése érdekében. Változatos tevékenységeket találjon a gyermeki mozgásigény kielégítésére. (mozgásos játékok)
- Vegye figyelembe a gyerekek eltérő mozgásigényét.

Pihenés:

- Fontos szerepet tölt be a gyermek napirendjében, egészségében, testi fejlődésében.
- Az óvodapedagógus biztosítson nyugodt körülményeket a pihenéshez.
- Vegye figyelembe a gyermekek eltérő alvásigényét, alvási szokásait.

Egészségvédő és egészségfejlesztési program

A folyamatban elsődleges a prevenció és az egyéni adottságokat figyelembevevő testi fejlesztés.

Feladat:

- az egészséges, higiénikus környezet biztosítása, környezettudatos magatartás megalapozása;
- rendszeres szellőztetés az óvoda minden helyiségében;
- szabad levegőn való mozgás biztosítása, minden évszakban;
- a gyermekek egyéni adottságainak, egészségi állapotának figyelemmel kísérése;
- prevenciós fejlesztő mozgás, (gyógytestnevelés jellegű foglalkozások)

- szenzoros integrált mozgásterápia;
- együttműködés a szülővel, egészségügyi szakemberekkel, elsődlegesen a betegségek megelőzése céljából;
- változatos mozgásformák szervezése;
- probléma esetén a szülők ösztönzése arra, hogy vegyék igénybe a megfelelő szakember segítségét.
- szülők tájékoztatása az óvoda egészségügyi előírásairól (házirend)
- az egészség-hét megszervezése;
- az óvodában megbetegedett gyermekek elkülönítése, a szülők érkezéséig.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

1. A gyermek biztonságérzete erős.
2. A szokások elsajátítása folyamán kialakulnak egészséges életmódbeli készségei, jártasságai.
3. Képesse válik önmaga és társai segítésére.
4. Testi szükségleteit felismeri, kielégíti, ami hozzájárul derűs, félelemmentes közérzetéhez.
5. Megtanul önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodni, fogat mosni, fésülni.
6. A tisztálkodási eszközökre vigyáz, helyére teszik azokat, zsebkendőjét önállóan használja.
7. Teljesen önállóan öltözködik, ruháját ki-be gombolja, cipőjét befűzi, beköti. Ruháját összehajítja, helyére teszi. Vigyáz ruhája, környezete tisztaságára. Ügyel saját külsejére, megjelenik a szép, ízléses iránti törekvés. Környezetében igyekszik rendet rakni.
8. Ismeri és alkalmazza a higiénés és esztétikus étkezési szokásokat.
9. Biztonságosan használja az evőeszközöket. Étkezés közben halkan beszélget.
10. Önállóan eldönti, hogy mennyi ételt fogyaszt, önállóan tölt vizet a kancsóból.
11. Testileg megfelelően edzett, teherbíró, mozgása összerendezett, jó állóképességgel bír.

3.2. AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS A KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Az óvodáskorú gyerekek egyik jellemező sajátossága a magatartásuknak érzelmi vezérlésége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy

- a gyermeket már óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érhék
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységnek fejlődését, én tudatának, alakulását és engedjen teret önkifejező törekvéseinek

- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

Fontos a kisgyermek első benyomása az óvodába lépéskor, ezért időt kell adni az új környezettel történő ismerkedésre. Ehhez biztosítani kell, a szeretetteljes légkört, az állandóságot, amit az óvodapedagógusok és a dajka néni nyújtanak ahhoz, hogy a gyermek biztonságban érezze magát. Érezni kell, hogy itt szeretik, segítik és elfogadják olyannak amilyen ő maga. Neki is el kell fogadnia, hogy alkalmazkodnia kell új környezetéhez, az új szokásokhoz, akik különböznek egymástól.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak pl.: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség és akaratanak ezen belül önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának, szokás és norma rendszerének megalapozása.

A pozitív tapasztalatok, a családi légkör, a biztonságérzet elősegítik a gyermek társas kapcsolatainak alakulását. Meghatározóak a közös tevékenységek- az együttjátás- melynek során a gyermek új tapasztalatokat szerez, viselkedési szabályokat gyakorol, megtanulhatja, hogy mi az önzetlenség, a segítőkészség, az alkalmazkodás, a figyelmesség szerepe az emberi kapcsolatokban, és mind ez hatással van feladattudatának, szabálytudatának alakulására is.

A gyermekek életében és a közösség életében egyaránt fontos szerepe van a közös ünnepségnek, mely közös élményeken alapul, erősíti erkölcsi tulajdonságait, az összetartozás érzését. Egy-egy ilyen eseményt a készülődés, a várakozás, a ráhangolódás előz meg, mely előkészíti az ünnepelni tudást. Ilyenkor nem csak óvodánkat-csoportszobánkat díszítjük fel, hanem ünnepelőbe öltöztetjük szívünket is, mi is ünnepi ruhába öltözünk, hogy tudatosuljon a gyermekek számára, hogy milyen fontosak az ünnepek, ez a nap különbözik a többitől.

Közösségi életünk, összetartozásunk fontos jelképei:

- A csoportonkénti más - más színű Kippkopp - póló
- Kippkopp induló
- Kippkopp zászló

Az óvoda a gyermek aktivitására, tevékenység vágyára épít, és ahhoz segíti a gyermekeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Az óvoda fontos szerepet tölt be a gyermek széleskörű érdeklődésének kielégítésében, új ismeretek nyújtásában. A gyermeki kíváncsiságra, nyitottságra építve, észrevétlenül is új ismeretek birtokába jut, melynek során megismerkedik, szűkebb és tágabb környezetével. Séták során először csak az óvoda környékével, majd lakóhelyünk nevezetessé-

geivel, rácsodálkozik annak szépségeire. Mindez megalapozza ragaszkodását lakóhelyéhez, szülőföldjéhez, felfedezi, hogy jó itt élni megbecsüli értékeinket és erősíti benne a hazaszeretet érzését.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja, viselkedése modell értékű szerepet tölt be. A gyermek számára óvodapedagógus az érzelmi kötődés miatt modell, példakép, ami fontos szerepet tölt be, a magatartásában társas viselkedésében, mintát ad szerep átvételére, azonosulásra készíteti a gyermeket. Hasonló szerepe van az óvoda valamennyi dolgozójának is, kommunikációjuk, viselkedésük, bánásmódjuk, egymáshoz való viszonyuk példaértékű, hisz a gyermek naponta találkozik velük.

Feladat:

- Érezze, hogy az óvodában szeretik, elfogadják, érezze a személyes törődést.
- A gyermek biztonságban, otthonosan érezze magát az óvodában, csoportszobában.
- Szeressen óvodába járni, örömmel tartózkodjon a csoportszobában.
- Biztonságot nyújtó szokás és normarendszer megalapozása.
- Segítse elfogadtatni a gyermekekkel a csoport viselkedési szabályait.
- Találjon barátokra, erősödjön kapcsolatfelvő és megtartó képessége
- A gyermekeknek legyen lehetősége érdeklődési körüknek megfelelő tevékenységeket választani.
- A nagycsoportos korú gyermekeknek legyen lehetősége külön tevékenységeket is folytatni (csoportközi szervezés)

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Ragaszkodik óvodájához, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez, ezt érzelmekben, szavakban, tettekben kinyilvánítja.
- Igényévé válik a kialakult szokások (viselkedési, cselekvési) betartása.
- Egymást megkérlik a szabályok betartására.
- Közös tevékenységekben aktívan részt vesz.
- Elsajátítja a társas együttélés, viselkedés normáit.
- Kialakul a csoportban való élete, társai, barátai iránti érdeklődése.
- Óvodán kívül is üdvözli a másikat.
- Kialakulnak az udvariassághoz, illemhez tartozó szokásai (köszönés, megszólítás, stb.)
- Társaival megértő, fejlődik tolerancia képessége.
- Ismeri saját képességeit, tisztában van hiányosságaival.
- Kapcsolatteremtésében kezdeményező, érdeklődő, alakul szociális beleérző képessége.
- Igyekszik legyőzni a felmerülő akadályokat, éretté válik az iskolába lépésre.

3.3 ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

Az anyanyelvi nevelés átfogja az óvodai élet minden egyes területét, közvetítő elemként jelen van a nevelési feladat megvalósításának minden mozzanatában. Tehát valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Az anyanyelvi nevelés segítségével, a nyelvi kommunikációs rendszer működésével tudjuk közel hozni, és érthetővé tenni gyermekeink számára a fejlesztés eszközeit: a matematikai játékot, a rajzolást, mintázást, kézimunkát, a mesélés, verselést, az ének-zenét, a mozgást.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása helyes minta adással az óvodai nevelő tevékenység egészében kiemelt jelentőségű. Az anyanyelvi nevelés során a kommunikáció által erősödik a gyermekek biztonságérzete, növekszik tájékozottságuk, gazdagodnak ismereteik, fejlődik beszédképességük, anyanyelvi kultúrájuk. A gyermek beszédét elsősorban a család példája, a családi kapcsolatok minősége, a gyermek családi kommunikációs tapasztalatai határozzák meg. Az anyanyelvi nevelés a családi neveléssel együttműködve, azt kiegészítve valósul meg. Az embert a beszéd kapcsolja a többi emberhez, és a beszédben tudja megérteni a külvilágot. A nyelv elsajátítása során két folyamat, a beszéd megértése és a beszéd létrehozása egymást feltételezve és támogatva fejlődik. A valódi anyanyelvi nevelés alapja: az óvoda szóbeli közlést kiváltó derűs légköre.

Az anyanyelvi nevelés közvetlen célja:

- a gyermek beszédképességének gondozása, fejlesztése.

Az anyanyelvi nevelés feladata:

- figyelmet fordítunk az anyanyelv ismeretére, szeretetére, megbecsülésére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, fokozására.
- tegyük képessé a gyermeket a feléje áramló verbális és metakommunikációs információk befogadására, megértésére.
- elősegítjük, hogy a gyermek jobban megértse és alkalmazza a metakommunikáció jelrendszerét
- a gyermek közléseinek meghallgatására, kérdéseinek támogatására törekvés, válaszok igénylésére ösztönzés
- segítsük a gyermekeket, hogy a saját érzelmeiket, gondolataikat szóban minél pontosabban és hatásosabban tudják kifejezni és közben a szituációhoz és a kommunikációs partnerhez is igazodni tudjanak.
- használják a gyermekek a kapcsolattartás udvarias formáit (köszönés, felnőttek és társak megszólítása)
- a beszédhibák észrevétele, logopédus bevonása

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- képes arra, hogy minden hangot helyesen képezzen

- helyesen használja a névmásokat, névutókat, a jövő idejű igeidőt és az igemódokat
- képes helyes szórendben mondatot alkotni, képes a logikus folyamatos beszédre
- végighallgatja az óvodapedagógust és társait
- többnyire kivárja társa megnyilatkozását, képes arra, hogy minden hangot helyesen képezzen
- beszédét természetes gesztusokkal, arcjátékkal kíséri
- többnyire megfelelő hangsúlyozással, hanglejtéssel, hangerővel és sebességgel beszél
- tisztán ejt minden beszédhangot

Módszertani alapelvek:

Az óvodapedagógus:

- szeretetteljes légkör kialakítása ahol a gyermekek bátran elmondhatják gondolataikat
- vegye figyelembe és tartsa tiszteletben a gyermekek egyéni beszéd-sajátosságait
- éreztesse meg az anyanyelv kifejezőerejét és szépségét
- verbális és nonverbális kommunikáció fejlesztése
- beszéd-kezdés felkeltése és fenntartása
- gyermeki kérdések megválaszolása
- kommunikációs helyzetek teremtése, szókincs-bővítés
- tartsa szem előtt a gyermekek eltérő fejlődési ütemét
- ösztönözze a gyermekeket arra, hogy egymás között és a felnőttekkel is bátran megnyilatkozzanak, érdeklődéssel figyeljék egymás beszédét
- beszéde legyen modellértékű a gyermek és a szülő számára
- törekedjen bizalmat, megértést, elfogadást, figyelmességet, nyitottságot tükröző kapcsolat kialakítására

4. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

4.1. MOZGÁS

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás a gyerekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszicho motoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos, örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Mindezek nagymértékben hozzájárulnak a tanulási képességek, kompetenciák kialakításához, fejlődéséhez.

A mozgásos játékok fejlesztik a gyerekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás) és testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés.

Hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatásait. Az óvodában az óvodás gyermekek természetes mozgásigényére alapozott rendszeres testmozgás megalapozza és elősegíti a mozgásműveltség kialakulását és a folyamat eredményeképpen a gyermekek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézik elő. Kiemelt figyelmet biztosítva az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatoknak, a szabad mozgásos, testedzésnek, a játékos mozgásnak. A gyermekek mozgásigényük kielégítése érdekében szabadon mozognak a csoportszobában (trambulin, önjáró stb.) Az udvaron, játszanak az erre kialakított eszközökön (mászókák, hinták, favár, közlekedési park, közlekedési eszközök, biciklik, rollerek)

A folyamatban elsődleges a megelőzés és az egyéni adottságokat figyelembevevő testi fejlesztés.

Feladat:

- a gyermek egészséges körülmények között rendszeresen tornázzon, játsszon, minél több időt töltve a szabad levegőn.
- A szabad levegőn való mozgás esős időben és télen se maradjon el! Az edzettség fontos az egészség megőrzéséhez, az időjárás változásaihoz való alkalmazkodás így alakul ki.
- Érezze, tapasztalja meg a gyermek a jó levegő, a napfény edző hatását.
- Az egészséges gyermek a biztonságos környezetben jól működő életfunkciókkal rendelkezzen: legyen vidám, érdeklődő, aktív.

Tevékenység:

Udvaron játszanak, tornáznak. Télen szánkóznak, jégen csúszkálnak. Együtt kocognak, futnak. Mindennap szervezeten tornáznak (mindennapos testnevelés), ha az idő engedi a szabadban. Sétálnak, kirándulnak. Rendszeresen csoportban szervezett tornafoglalkozáson vesznek részt. Az óvodapedagógus szervezzen mindennap mozgástevékenységet a gyermekek mozgáskoordinációjának fejlesztése érdekében. Változatos tevékenységeket találjon a gyermeki mozgásigény kielégítésére (mozgásos játékok, népi játékok, sportjátékok) stb. Vegye figyelembe a gyermekek eltérő mozgásigényét.

Óvodapedagógus a folyamatban:

- Ügyeljen a rendszeres szellőztetésre, az óvoda minden helyiségében.

- Szervezzén változatos mozgásformákat, ismerjen mozgásos játékokat, a gyermekek mozgásszükségletének kielégítésére.
- Használja ki a mindennapos edzési lehetőségeket, biztosítsa a szabad levegőn való mozgást minden évszakban (levegő, nap edző hatása).
- Jó idő esetén tegye lehetővé, hogy a gyerekek pancsolhassanak az udvaron.
- Működjön együtt a szülővel, az egészségügyi szakemberekkel, elsődlegesen a betegségek megelőzése, indokolt esetben a speciális fejlesztés céljából.
- Vegye észre a problémákat, tapintatosan közölje a szülőkkel, s ha szükséges arra ösztönözze őket, hogy vegyék igénybe a megfelelő szakember segítségét. Hangsúlyozza a megelőzés (prevenció) fontosságát, tájékoztassa a szülőket az óvoda egészségügyi előírásairól (házirend alapján)

A mozgás tartalma:

- Természetes (szabad, spontán) mozgás
- Szervezett mozgás mindennapos mozgásos tevékenységek
- Gyógytestnevelés jellegű foglalkozás
- Szenzoros integrált terápia

Feladatok:

- A gyermek a mozgás igényét természetes módon, játékos formában is tudja kiélni.
- Fejlődjön a gyermek térbeli, időbeli, tájékozódási, alkalmazkodó képessége, személyiségének akarati tényezői.
- Fejlődjenek a gyermek testi képességei, mozgáskészségei, erősödjön szervezete, ellenálló képessége. Alakuljon ki a testséma, egyensúlyérzékük, ritmusérzékük, motorikus képességük differenciált terheléssel és a helyes testtartásuk.
- Fejlődjön mozgásműveltsége, mozgáskoordinációja népi mozgásos, küzdő és egyéb játékok által, mozgáson keresztül fejlődjenek értelmi és szociális képességei
- Szokjanak a rendszeres, aktív mozgáshoz.
- Alapozódjanak az egészséges életmódra való készségei, jártasságai.

Tevékenység:

Állandó késztetést érez a szabad, spontán mozgásra, örömmel gyakorolja. Az óvoda udvarán a gyermekek nagymozgásokat végeznek (járás, futás, kúszás, mászás) a nagy térben, mozgásfejlesztő játékszereken. A megismert mozgásformákat szabadon ismételtetik, zavartalanul gyakorolják. Mozdásos népi játékokat játszanak (versengő, sorjátékok, zsákba futás, hidas játékok, szembekötősdí, labdázás, célba dobások, kötélhúzás, várvédők stb. - ezeknek a játékoknak is a kinti tér az igazi terepe). A játszódomb is kedvelt helye a gyerekek futásainak, télen a szánkózásnak, csúszkálásnak. A gyermek mozgásos játékaí során maga választja meg játékát, társait.

Szervezett testnevelés során természetes mozgásokat végez, mint a járás, futás, ugrás, dobás, mászás, kúszás, emelések, hordások, egyensúlyozások és a mozgásos játékok.

A mindennapi testnevelésben sokat játszanak, már kipróbált gyakorlatokat, mozgásformákat gyakorolják, pergő ritmusban, frissítő mozgással kísérvé.

Heti egy alkalommal, kötött testnevelési foglalkozáson mozgásfejlesztő játékokat végeznek.

A gyógytestnevelés sajátos foglalkozás, a testnevelés speciális területe, a testnevelés mozgásanyagának feldolgozásával, az egészséges életmód megtanításával, megszerettetésével, mozgásműveltség kialakításával és fejlesztésével. Intézményünkben gyógytestnevelő végzettségű óvodapedagógus kis létszámú csoportokban szervezett foglalkozások keretében látja el ezeket a feladatokat.

Mozgáskoordináció fejlesztése, állóképesség, helyes testtartás kialakítása, ügyesség játékos formában történő fejlesztése az életkori sajátosságok figyelembevételével. Személyre szóló odafigyeléssel, változatos mozgástevékenységgel biztosítva a gyakorlást. Hetente valamennyi nagycsoportosunk részvételével megtartott foglalkozások során a kondicionális képességek: izomegyensúly, erő, állóképesség, hajlékonyság és koordinációs képességek (izomérzékelés, testséma, testfogalom, téri tájékozódó képesség-testtudatos mozgás) fejlesztése történik. A gyógy-testnevelő a foglalkozások keretében mozgásszervi vizsgálatot végez minden nagycsoportos gyermek számára, amelynek során felméri, és táblázatba rendezve összesíti a kondicionális képességek eredményét. A gyógytestnevelés a veleszületett betegség közben kialakult egészségi állapot helyreállításához, gyógyításához, rehabilitációjához is hozzájárul. Ehhez ortopéd orvosi igazolás szükséges.

A lúdtalpas gyerekek számára külön speciális gyakorlatsorokat tartalmazó foglalkozás, lábtorna biztosított egyéni illetve 2-3 fős csoportszervezésben. Fejlesztetni kívánt területek kiemelten: gerinc prevenció, hanyag tartás korrigálása, tartás javítása, megtartása izomerősítéssel, az elhízás megelőzése, kezelése. A testi fejlődés-érés támogatása az ellenálló képesség, edzettség, testi képességek fejlesztése, az ortopédiai elváltozások megelőzése, sportolási igény felkeltése, mozgásigény kielégítése. Kiemelt feladat: az életkori sajátosságoknak megfelelően és játékos módszerekkel végzett mozgásfejlesztés. A gyógytestnevelés foglalkozások keretében változatos mozgástevékenységeket végeznek az óvoda tornatermében a sporteszközök használatával.

(Greiswald elemek, padok, karikák, zsámolyok, trambulin, tornaszivacsok, labdák botok, szalagok, stb.)

Mozgásanyag:

a. Légzés fejlesztő gyakorlatok

Különböző testhelyzetekben kialakított gimnasztikai gyakorlatok

Önállóan végezhető légző gyakorlatok

Légzést segítő mozgásokhoz kapcsolva - mellkast tágító

b. Mobilizáló gyakorlatok

Ízületi mozgáshatárok megtartása vagy kiszélesítését szolgáló gyakorlatok

Az adott ízületmozgásos sajátosságait veszi figyelembe

Az ízületet mozgató összes izom megnyújtását szolgáló gyakorlatok, amelyekkel kontrakúrákat lehet oldani

c. Relaxáló gyakorlatok

A tudatos fizikai és pszichikai ellazulás képességét alakítja.

Óvodáskorban üléshez, fekvéshez kapcsolódik a relaxáció, mert a gyermek tudatosan létrehozott tónusos helyzetből képes ellazulni. Ekkor érzékeli a különbséget.

d. Korrekciós gyakorlatok

Az előkészítő gyakorlatokból hozzuk létre a korrekciós gyakorlatokat, ami a gyógytestnevelésben a fő gyakorlat.

Kiemelt hangsúlyt kapnak:

Szimmetrikus gyakorlatok - helyes testtartás kialakításához

Aszimmetrikus gyakorlatok- degeneratív elváltozások esetén

Korrekciós testhelyzetek- degeneratív elváltozások esetén

Fit-Ball: a gyógytestnevelés jellegű foglalkozások keretében különböző méretű, szintetikus anyagból készült labdákon ülve aktív rugózással, izomcsoportok dinamikus munkájával az ízületek védelmével és mobilizálásával. Az egyenes testtartás kialakítása, gerincferdülés megelőzése, állóképesség javítása, ritmus és egyensúlyérzék kialakítása és fejlesztése a fő cél. Az életkori sajátosságoknak megfelelően, játékos módszerekkel mozgásfejlesztés történik, a kognitív képességek és kombinatorika fejlesztése, valamint az izomcsoportok dinamikus munkájának a növelésével. Túlsúlyos gyerekek is végezhetnek magas intenzitással, kiemelten fejleszti a téri tájékozódási képesség kialakulását, az irányok, mozgások követését. A tüdő vitál kapacitásának a növelése és a szív és érrendszer állóképességének a fejlesztése kiemelkedő.

Játékos programra épülve készülnek fel folyamatosan a kitartó feladatvégzésre, amely az iskolai tanulást megelőző képességszint fejlesztését szolgálja.

Eszközhasználat a Fit-Ball foglalkozások során: gyermek Fit-Ball labda 3 méretben a testmagassághoz mérten, kiegészítő sporteszközök: tornabotok, karikák, szalagok, kislabdák, játékos sporteszközök: "ejtőernyő" (kis és nagyméretű)

Mozgásos foglalkozás gyógytestnevelés jellegű foglalkozás keretében: nagycsoportos korú gyermekek részére heti rendszerességgel szervezett foglalkozás. Lehetőség van a versenyszellem alakítására, az erőviszonyok felmérésére, a megmérettetésre, a csoport összetartozás fejlesztésére. Nagymértékben fejlődik kitartásuk, statikus és dinamikus koordinációjuk, mozgáskoordinációjuk a foglalkozásokon.

A testnevelésnek, a játékos mozgásnak, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján-az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve-minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. A mozgás tevékenységek együtt hatnak a gyermekek személyiségfejlődésére (pozitív én-

kép) önkontroll érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás). Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-, ellenálló képességét és az egyes szervek teljesítő-képességét. Szenzoros integrált terápia keretében kapnak fejlesztést a Szakértői Bi-zottság javaslatára azok gyerekek akiknek szükséges a fejlődésük érdekében. Szenzo-ros integrált terápia foglalkozást a tevékenység végzéséhez szükséges képesítéssel rendelkező óvodapedagógus végzettségű kolléganő lát el óvodánkban.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyerekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban (igénylik)
- Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékok során, egészséges verseny-szellemmel képesek küzdeni.
- Ismerik az irányokat (jelzés nélkül is) és alkalmazzák a jobb-bal kifejezéseket, tudnak a térben tájékozódni.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- Szeretnek futni, képesek 50-100 métert kocogni.
- Tudnak labdát vezetni, ütügetni helyben.
- Mozgásuk harmonikus, összerendezett.
- Ismerik saját testüket, testrészeiket, képesek meg is nevezni, beazonosítani.
- Fizikai erőnlétük, állóképességük életkoruknak megfelelő.
- Kialakult a szem-kéz, szem-láb koordinációjuk.
- Fejlett az egyensúlyérzékük (tudnak rollerezni, biciklizni)
- Képesek alkalmazkodni társaikhoz, korukhoz képest fejlett az önuralmuk, tole-ránsak, együttműködőek, segítőkészek.

Módszertani alapelvek:

- Mérje fel a gyermekek állóképességi szintjét, legyen ismerete a gyermekek moz-gáskultúrájáról.
- A mozgásszükséglet kielégítéséhez teremtsen olyan feltételeket, amelyben a gyer-mekek mozgásöröme, aktivitása kiteljesedik. Céltudatosan szervezze meg a népi mozgásos játékokat a tornateremben, szabadban.
- Figyeljen a fiúk küzdőszellemének fejlesztésére, kezelje kiemelten a testséma ala-kítását.
- Törekedjen a gyermekek mozgásszükségletének differenciált kielégítésére, az eh-hez szükséges szervezeti formák megteremtésére.
- A szervezett (irányított) mozgásos játékokat heti egy alkalommal, a fejlettséghez mérten szervezze meg a nagycsoportos korosztálynak.
- Tudatosan tervezze a szervezett testnevelés fejlesztő hatását. Játékos formában, rövid, érthető utasításokkal, kevés várakozási időt hagyva, pergő ütemben vezesse le a foglalkozásokat, a tornateremben, az udvaron.
- Építse be a speciális futásjavító, korrigáló gyakorlatokat is. A gyermekeknél a nagymozgásokra fektesse a hangsúlyt: futásgyakorlatokra (különböző irányban, fu-

- tás feladattal stb.), ugrásgyakorlatokkal (szökdelések, sorozatugrások) Ismerkedjenek a dobásgyakorlatokkal, labdagyakorlatokkal (hajítás, helyből távolba, célba, feldobás, elkapás, leütés labdával, stb.).
- Ügyeljen arra, hogy a mozgásos játékok adjanak teret a támaszgyakorlatok gyakorlására (csúszások, kúszások, mászások), jelenjenek meg a játékokban a talajtorna elemei is.
 - Adjon lehetőséget egyensúlyozó játékokra (biciklizés, rollerozás, egyensúlyozó járárok stb.).
 - Ügyeljen arra, hogy a mozgásfejlesztő játékok ne legyenek se túl könnyűek, se túl nehezek, erőfeszítésre késztessek.
 - A talajtornát már, mint anyagot tervezze (pl.: kézenállás előgyakorlata a „csikórugdalózás”).
 - Ügyeljen az egyensúlyérzék fejlesztésére, a szem-kéz, szem-láb koordináció differenciálására. Játsszassanak a gyerekek egyensúlyozó játékokat.
 - Ügyeljen a lábboltozatot erősítő speciális járás- és gimnasztikai gyakorlatokra. A gyermekek mozgásanyag tervezésénél a hangsúlyt a finom motorika fejlesztésére és a szabályjátékok gyakorlására is tegye.
 - Használjanak különböző kézi szereket.
 - Iktassa be, nehezítse az ugrás-, dobás-, labda-, és támaszgyakorlatokat.
 - Oldaliságot jelző (pl. hajgumi) használata.
 - Elsődleges szempont: baleset elkerülése!

Kapcsolatok más nevelési területekkel: környező világ megismerésével, mert a mozgás alkalmat nyújt a testfelépítés tanulmányozására, testirányok gyakorlására, segít a test-séma kialakulásához, biciklizés, rollerozás közben megismeri a közlekedés alapvető szabályait. Az egészséges életmódra neveléssel, mert a mozgás kedvezően befolyásolja a gyermek anyagcseréjét, fokozza teljesítőképességét, mozgásszervek fejlődését. A közösségi neveléssel, szocializációval, mert a mozgásos játékok erősítik az egymásra figyelést, az együttműködési készséget. A szabálytartás az önuralmat erősíti, alakul az egészséges versenyszellem. Fejlődik a gyerek érzelmi, szociális értelmi képessége.

4.2. JÁTÉK

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék - szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában jeleníti meg. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé. „A játékban minden lehetséges. Motívuma az öröm, a bánat, a kaland feszültsége, a kommunikáció igénye, az erő próbálgatása, az önkifejezés vágya. A játék megnyugtató és felhevítő, az egyedüllétvédő

illúzióját adja, ugyanakkor társat közvetít, nevel és tanít, lehetővé teszi, hogy segítségével a gyermek megismerje a világot. A gyermek szempontjából az egész óvodai élet maga a játék. Állandó belső készítetés, vágymegjelenítés, a gyermek kívánsága, óhaja a játékban mindig beteljesülhet, nem ütközik akadályba.

A játék az óvodáskorú gyermek alapvető tevékenysége.

Célunk: A játéktevékenységeken keresztül sokoldalú, harmonikus személyiségének kibontakoztatása, kompetenciáinak fejlesztése.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőt, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is. Az óvodapedagógus irányítása legyen támogató, elfogadó, játékot követő, szemlélő, hagyja a gyermeket cselekedni. Segítse azok játékát, akik kevésbé kreatívak, ötletszegények. Akkor avatkozzon be a játékba, ha a gyermekek durvák egymással, vagy veszélyeztetik egymás épségét, játékát.

A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégbört, helyet, időt, eszközt és élményszerzési lehetőséget biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

Feladat:

- A gyermekek érezzék a nyugodt, biztonságérzetet keltő, kreatív légkört.
 - Tudjon szabadon dönteni, választani, hogy mit és hogyan játszik.
 - Tudjanak játékuhoz megfelelő helyet találni, elbújni, elkülönülni, kuckókat kialakítani a csoportszobában, udvaron.
 - Tudják, hogy minek hol van a helye.
 - Érvényesüljön a szabad játék elsődlegessége.
 - A jó játékeszközök készítsék a gyermeket fantáziálásra, gondolkodásra, problémamegoldásra, fejlessze kreativitásukat, segítse a koncentrációt.
 - A dramatikus játékeszközök ösztönözzék a gyermekeket az élmények, tapasztalatok többszöri átélésére, fantáziájuk szárnyalására.
 - Maguk is készítsenek játékot, például újrahasznosítható anyagokból, népi játékeszközöket (rongybabát, falovacskát, csutkababát, stb.)
- A gyermek gyakorló játéka - a játékeszközöket saját szabályai szerint rakosgatja, tologatja, húzogatja, manipulál a játékokkal
- A gyermek szerepjátéka - ismereteiket, tapasztalataikat, élményeiket, elképzeléseiket, érzelmeiket jelenítik meg játék közben. A játékban a hozzá érzelmileg közelálló felnőtteket, társakat utánozza.

- A gyermek dramatikus játéka, bábozása - a rendszeres, többször ismétlődő meseél-mény adja az igazi alapját, eljátsszák irodalmi élményeiket, szerepekbe bújnak.
- A gyermek építő, konstrukciós játéka - előre kigondolt, meghatározott céllal épít, konstruál, formálja a teret. Átéli az „én készítettem” örömét.
- A gyermek barkácsolása - a játék igényéből alakul ki. Az óvodapedagógus a gyermekek aktív bevonásával játékeszközöket, kellékeket, bábokat készítenek. Könnyen megmunkálható anyagokat, szerszámokat, eszközöket használnak, egyszerű technikákat ismernek meg.
- A gyermek szabályjátéka - meghatározott szabályok szerint játszik, a szabályoknak megfelelően viselkedik.
- A gyermek játéka az udvaron - főként a szabad játék lehetősége válhat valóra, a nagy terület ösztönzi a gyerekeket több mozgásos játéktevékenységre.
- A népi gyermekjátékok kiegészítik, gazdagítják a gyermekek játékát /énekes, táncos, mozgásos, küzdő játékok/
- A gyermek szimbolikus játéka - képeket használ fel a játék során a szimbólum alkotásra. Kezdetben egyszerűbbek ezek a játékok, a mindennapi cselekvéseket idézik fel, utánozzák. A gyermek teljesen szabadon, kötetlenül helyettesíti be a tárgyi világot maga körül, mindenből minden lehet. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Az óvodapedagógus feladata, hogy biztosítson olyan légkört, ahol a gyermek szabadon dönthet abban, hogy kivel és hol játszik, milyen játékot, témát, eszközt választ, és mennyi ideig tart a játéka. Ügyeljen arra, hogy a különböző játzó-csoportok ne zavarják egymást, tegye lehetővé a több napon keresztül tartó játékot. Olyan eszközöket biztosítson, amelyek ízlésesek, praktikusak, alkotó készséget fejlesztenek, színesek, jó minőségűek, s legyen köztük természetes anyagokból, lehetőség szerint újrahasznosítás által készültek is. Tudatosan gyűjtse össze és készítse a népi gyermekjáték eszközöket. A játékeszközök igazodjanak a gyermekek életkorához. Kísérje figyelemmel a játékfolyamatokat, kellő időben nyújtson segítséget, megerősítést, ötleteket. Legyen toleráns, elfogadó, legyen a gyermekek között, velük, s ha igénylik vegyen részt játékukban. Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenység szervezésben is meg kell mutatkoznia. Az óvodapedagógus a szabad játék során ösztönözzé a gyermekeket arra, hogy feszélyezettség nélkül tudjanak önállóan vagy társaikkal önfeledten játszani. Egy óvadás számára szinte minden a játékon keresztül közelíthető meg. A játék a személyiségfejlesztés eszköze, minden nevelési területbe beleolvad, olyan tevékenységforma, amely magában hordja, megalapozza a tanulást, a munkát. A játék során ismeretei bővülnek, elmélyülnek, készségeik rögzülnek. A közösségi élet, a szocializáció fejlesztésének alapvető eszköze, mert a közös játékot áthatja az össze-

tartozás érzése. Megjelenik az „én tudat” erős dominanciája mellett a „te” és „mi” fogalma.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek képes több napon keresztül egy azon játéktémában együttesen részt venni.
- Játékában a szerepjáték dominál, megérti, elfogadja játszótársai elgondolásait.
- Az ismert meséket, saját élményeit többször eljátssza, bábozza.
- Bonyolult építményeket képes létrehozni, eredményességre törekszik.
- Le tud mondani egy-egy játékszerről
- Élvezi a szabályjátékot és képes a normák betartására
- A barkácsolást maga kezdeményezi az általa választott módon és eszközökkel
- Társas viselkedésében megjelenik az óvoda által preferált viselkedési szabályok
- Interakciója gazdag, kulturált, érthető

4.3. VERSELÉS, MESÉLÉS

Az irodalmi nevelés élmény, érzéki benyomásokból támad, és érzelmi állapotot hoz létre. A mese és a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének egyik legfőbb segítője. Képi és konkrét formában - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ érzelmi viszonyait a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat. Életkorilag megfelel az óvadás gyermek szemléletmódjának, világképének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait s egyben feloldást, megoldást kínál. A gyermek saját vers-, és mesealkotása, annak mozgással, ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. Beszédnevelő, én erősítő és személyiséget összerendező hatása felbecsülhetetlen. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Az óvodapedagógus feladata:

- Naponta meséljen, éreztesse, hogy a mesemondás a nap lényeges eseménye, -az élő mese legyen természetes. Fontos az ismétlések gyakorisága, „énerősítő” hatásának felhasználása, megfelelő érzelmi légkör teremtése a meséléshez.
- Bővítse a gyermek szókincsét, beszédkulturáját a meséről történő beszélgetések során.
- Tartsa szem előtt a népmesék, népi mondókák elsődlegességét, a népi, valamint a műköltészeti alkotások megfelelő arányát, igényes válogatását.

- A gyermeknek szóló verselésben a ritmus, a hangzás legyen az elsődleges.
- Adjon lehetőséget a kommunikációs zavarral küzdő gyermekek számára is a versek, mesék reprodukálására.
- Megfelelő, szemléletes előadásmódra törekedjen, segítse elő a hangulati átélést, az érzelmi feltöltődést.
- Ébresszen kedvet az ismétléshez, az újraalkotáshoz, az improvizációhoz. Bábozás, dramatizálás feltételeinek biztosításával adjon lehetőséget az irodalmi élmények reprodukálására, a mesei-nyelvifordulatok:
 - párbeszédkészség
 - mondatalkotás
 - kreativitás fejlődésére.
- A gyermekekkel vegyen részt báb, és színházi előadásokon ezeket az élményeket építse be a csoport életébe.

Gyermekei tevékenységek:

- A felnőttek játécai a gyermekekkel:/lovagoltatók, hintáztatók, csiklandozók, tapsoltatók/.
- Mulattatók, vidám mondókák, szólások, csúfolók.
- Könyvtár, színházlátogatás
- Mozgással kísért mondókák, versek játszása.
- Ismert mesék, átélt események rövid mondatokkal való elmondása.
- Bábozás, dramatizálás, mesélés,/bábokkal rövid párbeszédetek mesejelenetek eljátszása/
- Önálló mesemondás gyermekek által, meseszövés a csoportban kitalált szereplőkkel.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- A gyermek képes az ismert mondókákat, verseket, meséket felidézni, nyelvi és dramatikus
- Játékokat játszani többnyire önállóan és az óvodapedagógusi segítséggel.
- Képes a folytatásos mese szálait felidézni, epizódjait összekötni, meséket kitalálni, folytatni.
- Örömmel várja a mesélést és képes kitartóan figyelni.
- Kedvelt meséket, mesehősöket képes reprodukálni, játékban megjeleníteni (bábozás, dramatizálás, ábrázolás, mintázás, barkácsolás).
- Ismerik a könyvespolcon lévő könyveket, vigyáznak épségükre.
- Megjegyeznek 10-14 mondókát, 6-8 verset, 15-20 mesét.
- Ismerik a színházi magatartás alapvető szabályait.

4. 4. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában. A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

A zene érzelmekre hat, élményt nyújt, aminek hatása életre szóló. Megalapozza a zenei befogadás képességét. Kodály Zoltán szerint a gyermek zenei nevelését „kilenc hónappal a gyermek születése előtt kell elkezdni.” A magyar zenei nevelés alapja a közös ének, mely hordozza és gazdagítja az anyanyelvi örökséget.

A zenei képességfejlesztés alapja Forrai Katalin: Ének az óvodában c. könyve. A kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (ritmus, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

Feladat:

- A gyermekek szeressék az énekes játékokat, szépen, tisztán tudjanak énekelni.
- Fejlődjön zenei hallásuk, ritmusérzékük, zenei emlékezetük.
- Tudják felismerni a hangszereket (népi hangszerek), kedvvel hallgassák a hangszeres játékot, használjanak ritmushangszert.
- Formálódjon esztétikai, zenei ízlésük, zenei „anyanyelvük”, mozgáskultúrájuk. Alakuljon játékos zenei alkotókedvük.
- Érezzék a közös éneklés, közös énekes játék örömét.
- Épüljön be szükségletként a gyermeki személyiség egészébe a zene, mint esztétikum felfedezése, átélése és létrehozása.
- A migráns gyermekek hazájának kulturális értékeit is figyelembe vevő dal- és zenei anyagválasztás.

Az óvodapedagógus feladata, hogy teremtsen alkalmat a természet hangjainak, emberi, állati hangoknak, hangszerek hangjainak, környezet zöreijének megfigyelésére. Ölbéli játékokkal, énekekkel törekedjen a személyes kontaktus megteremtésére, mely elősegíti a kicsik és nagyobbak érzelmi kötődésének kialakulását.

Cél: a gyermekekben a zenei érdeklődés kialakítása, néphagyomány, népszokások megismertetése, népi jeles napok kiemelése, beépítése az óvodai mindennapokba. Napjainkban

nagy szükség van arra, hogy visszanyúljunk népi értékeinkhez, tiszteljük ezeket, tegyünk meg mindent annak érdekében, hogy ez az érték érintsen meg minden óvodás gyermeket. A néphagyomány ápoló tevékenységek rendszere áthatja az egész óvodai nevelésünket, színesebbé teszi hétköznapijainkat, a gyermekek személyiségét gazdagítja.

Óvodapedagógus a folyamatban:

Meghatározó az óvodapedagógus egyénisége, szeressen és tudjon tisztán énekelni, a jó zenei légkör megteremtésével, hallás, ritmusérzék, mozgáskoordináció fejlesztése során formálja a gyermekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Gyakran énekeljen népdalokat, használja ki hangulatfokozó hatásukat. Programunkban a néphagyományból fogant mondókák, énekek, énekes népszokások, népi dalos játékok tovább alakítják zenei nevelésünket, sajátos élményekhez juttatva a gyermekeket. Az óvodás kornak megfelelően az egyszerű táncos mozgások, lépések, változatos játékmozdulatok és térformák jelenjenek meg. /körbejárás,vonulások,bújasok,dobbantás,koppantás,érintő-oldalazó lépés,egylépéses csárdás,párválasztás,forgások,szökellések,ugrások/. Ezek az elemek készítik elő a későbbi néptánc tanulást.

A néphagyományörző tevékenységeket tartalmilag és időrendileg egységes rendszerbe foglaltuk, az évszakok váltakozásainak megfelelően. Minden hónapban kiemelünk egy-egy népi jeles napot, melyre a felkészülés komplex módon, témahét keretében történik, összekapcsolva a többi nevelési területtel, a Zöld-fal programmal, gyakran bevonva a szülőket is. A témahét zárása a jeles nap/az ünnep. Csoportközi szervezéssel kötött formában heti egy alkalommal biztosítjuk a nagycsoportos korú gyermekeknek a néptánc megismerését, játékos módon való tanulását.

Az óvodapedagógus a felhasznált zenei anyagokat igényesen, életkornak és az adott gyermekcsoport képességszintjének megfelelően naprakészen válogassa ki, állítsa össze. Teremtse teret, lehetőséget a gyermekek zenei önkifejezésének gyakorlására, segítse az improvizációs megnyilvánulásokat (szövegben, dalban, ritmikus mozgásban). Figyeljen a tehetségekre, gazdagítsa, fejlessze tovább őket.

A zenehallgatás dalanyagai hangulatot, érzelmeket közvetítsenek, mintát nyújtsanak, keltse fel a gyermekek érdeklődését a „nemes zene” iránt. Jelenjen meg repertoárjában a rokon-és más népek dalai, magyar komponált zene, klasszikus műzene, népzene, kortárs zene.

Néphagyományörző tevékenységeink-népi jeles napok:

- szeptember 29. Mihály-napi vásár
- október 15. Szüret
- november 11. Márton-nap
- december 13. Luca-nap
- január 6. Vízkereszt, vagy háromkirályok napja
- február 2. Gyertyaszentelő Boldogasszony napja
- március (virágvasárnap) Kiszehajtás-kiszebáb égetés
- április (fehér vasárnap) Komálás, mátkálás

- május: Pünkösddőlés
- június: Népi lakodalmás
- július: Az aratás
- augusztus 20. Szent István napja

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek élvezettel játszik énekes játékokat
- Tud egyszerű táncos mozgásokat (dobbantás, koppantás, átbújás, párválasztás) szépen megformálni, esztétikusan végezni
- A gyermek gátlások nélkül egyedül tud énekelni
- Élvezettel hallgatja a zenét, hangszeres előadásokat
- Felismeri a dallamot (kezdő vagy belső motívumról, dúdolásról, hangszerről ritmusról), képes dallambújtatásra
- Megkülönbözteti a zenei fogalompárokat (halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú)
- Ritmushangszereket használ, képes kísérni a csoport énekét
- Tud ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni
- Érti az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát

4.5. RAJZOLÁS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA

A vizuális nevelés összetett terület a belső képek gazdagítására épül. A képalakítás különböző fajtái (rajzolás, mintázás, kézimunka, festés), valamint a műalkotásokkal való ismerkedés a gyermeki személyiségfejlődés fontos eszköze. A vizuális tevékenységek a gyermek egyik legfontosabb kifejezőeszköze a világ felé. A környező világ, a társadalmi környezet, az óvoda épületének külső és belső tere, az óvoda tárgyi környezete és díszítése, a társak és az őt körülvevő felnőttek mind hatást gyakorolnak a gyermek vizuális fejlődésére. A környezet nyújtotta látvány befogadása, a világról alkotott képének kifejezése együttesen alkotják az ábrázolást. Az ábrázolás során fejlődnek értelmi képességeik, emlékezeti- észlelési képességeik, kézügyességük, fantáziájuk, alkotóképességük és a szépre való érzékenységük. Kapcsolatban áll más nevelési területekkel. Legszorosabb kapcsolatban a játékkal és a környezeti neveléssel. A gyermekek a szervezett foglalkozások és a környezetből érkező spontán ingerek hatására fejlődnek, tapasztalataik bővülnek.

Célja:

- a gyermek képes legyen érzelmeit, élményeit alkotásokban kifejezni, fantáziavilágát képekben is meg tudja jeleníteni.
- gazdagodjon a tér-, forma-, szín észlelésük, esztétikai érzékenységük, szép iránti fogékonyságuk, alakuljon igényességük.

Az óvodapedagógus feladata:

- a gyermek alkotó tevékenységéhez szükséges feltételek megteremtése
- a gyermekek képi gondolkodásának folyamatos fejlesztése

- élmények során tapasztalatszerzés, az élményeik képi- és térbeli megjelenítéséhez sokféle lehetőség biztosítása, változatos eszközökkel való megismertetése
- hozzásegítjük a gyermeket a technikai ismeretek elsajátításához
- finommotoros mozgás fejlesztése
- a gyermekek motiválása az ábrázoló tevékenységben való részvételre
- testséma, térlátás fejlesztése
- színészlelés fejlesztése

A fejlesztés tartalma:

A gyermek vizuális fejlődését nyomon kísérve információkat szerezhetünk érzélemvilágáról, ismereteiről. A gyermekek által a nap bármely szakaszában elérhető helyen, minden csoportban az ábrázoló tevékenységhez szükséges eszközök (papír, zsírkréta, színes ceruza, festék stb.) állnak rendelkezésre. Különös figyelmet fordítunk a természetes és újrahasznosítható anyagok felhasználására a tevékenységek során. A tevékenység csoportosan, vagy egyénileg zajlik, de a fejlesztés mindig egyénre szabottan valósul meg. A fejlesztéshez sokféle ötletes játékot, technikákat alkalmazhatunk. A természet és a hagyomány a technikák gazdag tárházát biztosítja.

A játék során ismerkednek az anyagokkal, eszközökkel. Adunk lehetőséget a firkálásra, képalakításra, ragasztásra, gyurmázásra stb. Játékidőben is adunk rá lehetőséget, hogy kedvük szerint ábrázolhassanak zsírkrétával, színes ceruzával, festékkel.

Élményeikhez kapcsolódóan adunk nekik téma javaslatot az ábrázoló tevékenységhez. Újabb technikák megismerésére adunk lehetőséget, mint pl.: varrás, tépés, hajtogatás. Megjelenik alkotásaikban az emberábrázolás. Ceruzafogásuk egyre biztosabb lesz. A részletek kidolgozásával is megpróbálkoznak. Rászoktatjuk a gyermekeket az eszközök elpakolására, óvására.

A gyermekek egyre ügyesebben tudnak együttműködni társaikkal gyakrabban készítenek közös kompozíciót. Képeiken megjelenik a térábrázolás. Egyre gazdagabb a díszítés és a ritmikus ismétlődő sorminták. Gazdag színhasznált lesz a jellemző. Szívesen készítenek ajándékot. Szeretnek új ötleteket megvalósítani, változatos anyagok felhasználásával. Már önállóan tudják alkalmazni az ábrázolás és a kézimunka anyagait.

Megismerkedhetnek a jeles napokhoz kapcsolódóan az ünnepi technikákkal mint pl.: mézeskalács díszítés, tojás berzselés stb.

Óvodapedagógus a folyamatban:

- A gyermekek közötti egyéni ábrázolóképeségbeli különbségeket vegye figyelembe
- Az alkotótevékenységhez szükséges megfelelő mennyiségű és minőségű anyag előkészítése, a tevékenységhez elegendő idő biztosítása
- Az alkotáshoz megerősítő, pozitív hangulatú légkör megteremtése

- A gyermeki önkifejezés önkéntessége dominál, az óvodapedagógus ebben nyújt segítséget
- A gyermek érdeklődésének felkeltése a különböző technikák iránt
- Az asztalnál kényelmes és elegendő hely biztosítása a gyermekeknek
- Ösztönözze a segítséget igénylő gyermekeket
- Segítse a tehetségek kibontakozását

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Megfigyeléseit átértelmezi, kompozíciókban tudja alkalmazni, fogalomalkotása konkréttá válik
- A képalkotásban egyéni módon jeleníti meg élményeit, elképzeléseit
- Alkotásaira jellemző a részletező formagazdagság, a színek variálása
- Örül az egyéni és a közös kompozícióknak
- Plasztikai munkái egyéniék, részletezők
- Téralakításban, építésben közösen vesznek részt
- Rácsodálkozik a szépre, tud gyönyörködni benne
- Önállóan és csoportosan is készítenek játékokat, ajándékokat, kellékeket
- Értéktételeket tud megfogalmazni, beszélgetni tud az alkotásokról
- Szívesen részt vesznek a környezet rendjének alakításában
- Elkezdett tevékenységét befejezi.
- Társai munkáját értékeli, tiszteletben tartja.
- Balról jobbra haladás irányát alkalmazza a díszítő jellegű feladatok során.
- A díszítő jellegű feladatok megoldásában önálló és szívesen végzi azokat.
- Munkái részlet gazdagok, színesek. Vannak kedvenc színei.

4.6. KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti- emberi - tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A gyermek miközben felfedezi környezetét olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz tájékozódáshoz szükségesek. Környezeti kultúra élő és élettelen, természeti és művi környezetünkkel való harmonikus együttélés, ami pedig életmód, gondolkodás- és viselkedésmód, szokás és értékrendszer.

A szokások már nagyon korai életszakaszban kialakulnak - az alapok lerakása a gyermek életének első éveiben megtörténik.

Az óvodapedagógus környezethez, természethez fűződő viszonya, alap-beállítottsága, értékrendje mint a gyerek, a szülei számára.

Feladat:

- Fedezzék fel a szűkebb és tágabb környezetet, pozitívan viszonyuljanak a természeti és társadalmi környezethez.
- Alapozódjon lakókörnyezetükhöz való pozitív érzelmi viszonyuk. (szülőföld, haza szeretete).
- A környezet megismerése közben, fejlődjön mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemlélete.
- A gyermekben alapozódjanak a környezettudatos viselkedéshez szükséges készségek, jártasságok.
- Gazdagodjanak érzelmei a természethez kapcsolódó hagyományörző tevékenységekkel.
- Óvják, védjék a természetet
- Tudjanak gyönyörködni a változó természetben. Ismerjék meg a környezetükben található emberi alkotásokat.

Tevékenységek

Társadalmi (emberi) környezet:

Beszélgetnek, családról, család tagjairól, család hagyományairól, szokásairól és tárgyi értékeiről. Ismerkednek az óvodával, megismerik az óvoda dolgozóinak munkáját. Ellátogatnak a közelben található munkahelyekre, intézményekbe, megismerik funkcióit, foglalkozásokat különböztetnek meg. Felfedezik saját testüket, megtanulják a testápolási szokásokat, gyakorolják a testirányokat. Járműveket ismernek meg, közlekedési szabályokat sajátítanak el. Helyszínek: piac, fodrász, papírbolt, ABC, vasútállomás, kikötő, Posta, könyvtár, Kultúra háza, templomok, Városháza, iskola, orvosi rendelő, gyógyszertár, Tájház, pékség, Természettudományi Múzeum, Tropicárium stb., közlekedési park az óvoda udvarán. Nyári táborok, nyári erdei óvodaszervezésének lehetősége.

Természeti környezet (napszakok, évszakok, állatok, növények):

Megismerik a körülöttük lévő környezetet, alakítják és védik környezetüket. Ezt a kapcsolatot őrzik, erősítik a következő tevékenységek: az évszakok változásából fakadó időjárás megfigyelések, népi bölcsességek tapasztalatszerzések, egy-egy jeles névnap-hoz kapcsolódó természeti jelenségek szokásainak megismerése, hangoztatása és megfigyelése. Igazak-e vajon ma is?

Az időjárás változásait követve, hagyományos népi életmódot követő környezet alakító munkálatokat (palántázás, növénygondozást végeznek, terméseket, gyógynövényeket gyűjtenek, séták, kirándulások, csigabiga túrák alkalmával) Télen madarakat etetnek, gazdaságokba, baromfiudvarba látogatnak, farmokat, lovardát néznek meg. Rendszeresen sétálnak, kirándulnak - évszakonként a Balatonra, a közeli erdőbe, földekre, állatkertbe, végigjárják a tanösvény útvonalát.

Helyszínei: óvoda udvara, családi gazdaságok (Gáspár porta),Tátorján tanösvény,Soós hegy, Parragh kert,Lovarda,Balaton part stb.

Környezetvédelem, természetvédelem -környezettudatos életvitel megalapozása, fenntarthatóságra nevelés

A környezetalakításra sokféle alkalom nyílik az óvodában, amiben folyamatosan részt vesznek. Csoportszobát rendbe rakják, átrendezik, ünnepek előtt dekorálják, díszítik. A csoportszobában lévő természetsarokban tevékenykednek. (pl. akvárium tisztántartása, halak etetése, dugványozás, hajtatás, csíráztatás, rügyeztetés) A természetsarokban terméseket, száraz ágakat, leveleket, csigaházat, köveket, talált madárfészket, gilisztafarmot stb. nézegetnek, válogatnak, osztályozzák őket, tevékenykednek velük. Az élővilág sokoldalú megfigyeltetésével, óvó-védő a tevékenység eredményeként érzelmi kötődésen keresztül jutnak el a környezetük megbecsüléséhez és védelméhez, annak belátásához, hogy az élőlényeket óvni, védeni kell. A sokféle tevékenységük során megtapasztalhatják munkájuk eredményét, környezetükre való hatását. Ilyen tevékenység lehet pl. a madáritató készítés, szelektív hulladékgyűjtés, esővíz összegyűjtése, az abból történő locsolás, kertészkedés, udvargondozás. Megünneplik a természetóvó jeles napokat. A vízfelelősök ügyelnek a takarékos vízhasználatra (takarékoság az energiákkal).

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Tudják saját nevüket, születési idejüket, helyüket.
- Tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét.
- Ismerik a környezetükben lévő intézményeket, szolgáltatásaikat.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában, ismerik a közlekedési eszközöket.
- A testrészeket az emberi test felépítésének megfelelően felsorolják. Igényesek testük tisztaságára. Jelzik alapvető testi szükségleteiket és önállóságra törekednek.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségeiben. Felismerik a napszakokat. Ismerik az év, az évszak, a hónap, a hét, a nap, az óra fogalmát.
- Ismerik környezetük növényeit, gondozását. Tudják, hogy a növények fejlődése és az időjárás között összefüggés van.
- Ismerik a háziállatokat, vadon élő állatokat - ismereteiket rendszerezni tudják.
- Ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formáik, szokásaik, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek. Alapozódik a haza, a szülőföld iránti szeretet érzése.
- Kialakul az életkori sajátosságoknak megfelelő környezettudatos viselkedéskultúra és magatartásmód.

Óvodapedagógus a folyamatban:

- Ügyeljen arra, hogy a 3-6-7 éves korú gyermeki sajátosságait figyelembe véve tervezze a környező világ megismerésének hagyományos és helyi tartalmait (fokozatosság).

- Az óvodapedagógus komplexen egy-egy természeti -emberi - tárgyi környezeti téma megfigyelését tervezze.
- Vegye figyelembe, hogy a környezeti nevelés igazi terepe a szabad természet, a közvetlen tapasztalatszerzés, megfigyelés, cselekedtetés. Az sem baj, ha az óvodapedagógus a gyermekekkel együtt fedezi fel a természetet. Terepgyakorlatokat szervez, ahol a természettudományos ismeretek mellett az élővilág, az életközösségek megismertetésére motivál, észreveteti a legapróbb növényt, rovar, meghallatja a madarak hangját, más állatok neszeit.
- Az óvodapedagógus törekedjen a megfigyelések, gyűjtőmunkák gazdagítására, differenciálására, az élővilág sokoldalú megismertetésére. Teremtse olyan helyzeteket, ahol a környezeti problémákra hívja fel a gyermekek figyelmét.
- Teremtse meg és ötvözze a környezeti nevelés és a néphagyomány ápolás feltétel- és tevékenységrendszerét. (Zöldfal).
- Használja az évszakfát, kísérje figyelemmel a Zöldfal feladatait. Teremtse meg a tevékenységek differenciált szervezeti formáit.
- Meséljen a természetről, állatokról, meséljen a vízcseppekről, a szélről (mindenről lehet mesélni). Mesélje el Kippkopp történeteit.
- A játékon keresztül bővítheti környezeti, természeti ismereteiket.
- Törekedjen az élő és élettelen környezeti tényezők, az ok-okozati összefüggések leglényegesebb megláttatására, a helyi sajátosságok felhasználásával.

Matematikai környezet-matematikai képességek kialakítását segítő tevékenységek

Célja: a minket körülölelő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztaltatása, a matematikai érdeklődés felkeltése, logikus gondolkodás megalapozása

a. A számfogalom előkészítése , megalapozása:

- Mennyiségek összemérése, hosszúság, magasság, szélesség, vastagság, tömeg, űrtartalom szerint.
- Halmazok összemérése, elemek párosítása. A válogatások során nyíljon mód párosításra, számlálásra, a több -kevesebb -ugyanannyi érzékeltetésére, gyakorlására.
- Fedezzék fel a rész - egész viszonyát, a válogatások, mennyiségek bontása során.
- Játékos szituációkban számoljanak, bontsanak, mennyiségfogalmuk egyéni fejlettségétől függően mozogjon.
- Sorba rendezett elemek helye a sorban, sorszámok megértése.
- Mérések különböző egységekkel, hosszúság, terület, tömeg, űrtartalom.

b. Tapasztalatszerzés a geometria körében:

- Szerezzenek tapasztalatokat gömbölyű és szögletes formákról, érzékeljék ezt testükön, tárgyakon.
- Építsenek szabadon és másolással különféle elemekből.
 - Alkossanak síkban is szabadon, szerezzenek tapasztalatokat síkmértani formákról, fedezzék fel a rész- egész viszonyát.

- Használják a logikai játékot, építsenek vele, fedjenek le felületeket.

c. Tájékozódás a térben és a síkban:

- Irányok azonosítása, megkülönböztetése.
- Játékok során figyeljék meg ezeket tükörben, fedezzék fel a tükörkép, szimmetria érdekességét, játszanak sokat a tükörrel.
- Próbáljanak meg tájékozódni a labirintusokban is.
- Fedezzék fel, hogy a sorozatok olyan rendszerek, amelyek életükben is felfedezhetők. Hozzanak létre változatos sorozatokat, játékokban, színekkel, hangokkal, mozgással, formákkal

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Logikus gondolkodása, logikai következtetései életkorának megfelelő
- problémamegoldó készsége jó.
- számfogalma 10-es számkörben mozog
- képes halmazokat összehasonlítani, tulajdonság szerint szétválogatni.
- Helyesen értelmezi és használja az összehasonlítás megítélésének fogalmait: hosszabb-rövidebb, kisebb-nagyobb, több-kevesebb.
- ismeri az irányokat, és helyesen értelmezi feladatvégzése során: jobbra-balra, előre-hátra, lent-fent.
- helyesen használja a névutókat.
- felismeri a sorba rendezés logikáját, azt képes jól folytatni, legalább 3 elem-számmal.
- az alapvető formákat felismeri, azonosítja: kör, négyzet, téglalap, háromszög.
- képes részekből az egészet kirakni.
- ismeri az alapvető mértani testeket, azokat képes felismerni és megnevezni (kocka, gömb, téglatest).
- van tapasztalata a tükörképről, szimmetriáról.
- azonosságokat, különbségeket képes felismerni és megfogalmazni.

Óvodapedagógus a folyamatban:

- Használja ki a játék során adódó matematikai helyzeteket
- A külső világ tevékeny megismerése során teremtsen lehetőséget a matematikai tartalmú tapasztalatszerzésre.
- Ismertesse meg és alkalmazza a logikai és matematikai szabályjátékokat.
- Ismertessen, tapasztaltasson meg matematikai fogalmakat, kifejezéseket és összefüggéseket
- Keltse fel a matematika iránti érdeklődést.
- Teremtsen olyan problémahelyzeteket, amelyek a gyermekek számára érdekesek és kíváncsiságukat felkeltő.

- Érthető módon, pontosan közvetítse a gyermekek számára a gondolatokat, a matematikai probléma megfogalmazását.
- Vegye figyelembe a gyermekek fejlettségét és képességét a matematikai tartalmú játékok kezdeményezése során
- Hallgassa meg a gyerekek egyéni feladatmegoldását, sajátos logikáját.
- Nevezze meg a matematikai osztályozás halmazokkal végzett feladatoknál a matematikai ítéleteket.
- Pontosán nevezzen meg térbeli viszonyokat, irányokat, helyzeteket.

Kapcsolatok más nevelési területekkel: a környezettel való aktív ismerkedés áthatja az egész óvodai életet, a nevelés komplex folyamatát. Kapcsolatot mutat a munkára neveléssel, játékkal, mert a gyermek a természeti - társadalmi környezetéből szerzett ismereteit játékában felhasználja, folyamatosan gyakorolja, munkatevékenységében alkalmazza. A verselés, mesélés, ének-zene, mint hangulati elemek mélyítik a szülőföld szeretetét, a nemzeti, népi kultúra hagyományainak megőrzését, környezetünk megismerését. A rajzolás, festés, mintázás, kézimunkasorán fogékonyak lesznek a természet szépségeire, kifejezésére, az élmények újra élésére (témát, technikát meríthetnek belőle). A közösségi neveléssel, szocializációval, a külső világ megismerési folyamatában a gyermekek egyénileg és közösen élik át a változatos ingereket. A közös tevékenységek során kapcsolatot teremtenek társaikkal, növekszik türelmük, erősödik akaratuk, önfelegyelmük (akadályverseny).

Óvodai ünnepnapok:

Nagyon fontosak minden közösség életében az ünnepek és a hagyományok. Hiszen ezek olyan érzelmi töltést és biztonságot adnak a gyermekeknek mely a személyiségük fejlődését igen pozitívan befolyásolják.

„Ünnepek és hagyományok nélkül olyan az élet, mint a hosszú út fogadó nélkül.” -írja Demokritosz.

A néphagyományőrzés tovább erősíti az óvodai élet hagyományait, a szokásörző és természetóvó jeles napokkal gazdagítja azt. Egy-egy eseményt mindig izgalmas készülődés előz meg, ez az ünnepre hangolódás, örömteli közös tevékenykedés a gyerekek szociális, közösségi viselkedését erőteljesen formálja. Az ünnepi készülődések élményei, a felnőttek bensőséges, hittel teli ünnepelni tudása maradandó hatást gyakorol a gyermekekre.

Feladat:

- Érezze az ünnepi órák, ünnepnapok másságát, a bensőséges, meghitt hangulatot, a közös élményeket. „A szertarás teszi, hogy egyik nap különbözik a másiktól, az egyik óra a többitől.”
- Alakuljon ki a „másképp” viselkedés vágya, tudjon másképp viselkedni. (a szociális viselkedés egyre magasabb szintjére jut a gyermek)

- Alapozódjanak az ünnepelni tudás készségei. Az ünnepekre érzelemmel teli aktivitással készüljön.

Tevékenység:

- A gyermeki élet ünnepei (tevékenységei)
- Születésnapok ünneplése - várva várt esemény, a gyermek központba kerül, társai ráfigyelnek, vele törődnek, őt ünneplik. A vidám ünneplés az érzelmi szükségletek kielégítését szolgálja.
- Anyák napja: a gyermekek ajándékot készítenek, vendégül látják az édesanyákat. Bensőségesen ünnepelnek, „anya ölében ülnek”, közös cirógató játékot játszanak (újra átéli az anyából sugárzó biztonságot).
- Gyermeknap: meglepetéseket, játékos vetélkedőket, meseelőadásokat szervezünk erre a napra
- Március 15-e megünneplése - vonulósos, zászlós játékokat játszanak, lovackáznak (huszárosdi), közösen énekelnek, táncolnak
- Kippkopp születésnapja- a gyerekek ajándékot készítenek Kippkoppnak, kippkopp mesét hallgatnak.
- Évzáró: Az iskolába menők búcsúznak, az óvodától. Az évzáró végén hagyomány a Kippkopp zászlóra felkerülő szalag a leendő elsős gyerekek neveivel és a Kippkopp indulóval való kivonulás.

Hagyományos ünnepek (egyházi) a rá készülés, a ráhangolódás kerül előtérbe

Adventi ünnepkör:

Mikulás várás: A Mikulás a gyermekcsoportokba látogat, ahol ajándékot ad át a gyerekeknek.

Karácsony várás: mézeskalács sütés, közös gyertyagyújtás (advent első, második napján), dekorációk, díszek készítése, karácsonyi műsor, szülőknek készített ajándék, csoportajándékok.

Húsvét -nyuszi várás: tojásfestés -természetes anyagok felhasználásával, húsvéti ajándékkeresés az udvaron.

Pünkösödölés: játékos formában, versengéssel Pünkösdi király és királyné választás.

Természetóvó jeles napok:

A gyermek érzelmein keresztül ismerkedik a világgal, madarakkal, fákkal, állatokkal, folyamatos gondozással, törődéssel. Célunk a figyelem felkeltés környezetünk védelme, megóvása, a környezettudatos magatartás kialakítása érdekében (fenntarthatóság pedagógiája).

- Takarítási világnap	szept.23.
- Állatok világnapja	okt. 4.
- Vizes élőhelyek világnapja	febr. 02.

- Víz világnapja	márc. 22.
- Föld napja	ápr. 22.
- Madarak és fák napja	máj. 10.
- Környezetvédelmi világnap	jún.5.

Népszokásörző jeles napok

Farsang (mozgó ünnep).

Tevékenységeit meghatározott rituálék, szertartások szabályozzák. A gyerekek várják, tudják, hogy mindennek eljön az ideje, s amire minden évben ugyanakkor és ugyanúgy készülnek. A hagyományok ápolása közben történő együttjátzás, együttmunkálkodás, tervezgetés örömtelivé, izgalmassá teszi a várakozás időszakát.

Óvodapedagógus a folyamatban:

- Alakítson ki bensőséges viszonyt az ünnepre készülődések során. Az ünnepi készülődésben helyezze az érzelemfokozó hangulati elemeket előtérbe. Ne legyen kapkodás
- Vonja be a szülőket az egyes ünnepek előkészületébe (a közös készülődések fokozzák a gyermek örömeirését)
- Erősítse az óvodapedagógus (óvodai dolgozók) öltözéke, megjelenése is az ünnepnapok másságát.
- Teremtse alkalmat a néphagyományokhoz kapcsolódó szokások megismerésére. Tudatosan gazdagítsa nevelési eszközeit a néphagyomány ápolás érzelemfokozó eszközeivel.
- Ügyeljen arra, hogy maga az ünnep külsőségeivel együtt se legyen merev, erőltetett, hanem vidám hangulatú, felszabadult együttjátzás.
- Az érzelmi kötődés elmélyülését szorgalmazza (anyák napja) az ajándékkészítésre koncentráljon, ne a szereplésre.
- Erősítse a nemi jegyeket külsőségekben, tevékenységekben (a szocializálódás folyamatában nagyon fontos)
- Készíthetnek közösen a csoporttal saját eseménynaptárt: amibe a hagyományok, ünnepek helyét és idejét, esetleg megszervezésének felelőseit jelölik.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez, ezt érzelmekben, szavakban, tettekben ki is nyilvánítják.
- A gyermekek igényévé válnak a kialakult szokások (viselkedési, cselekvési) betartása. Egymást megkérlik a szabályok betartására.
- A közös tevékenységekben aktívan részt vesznek. Elsajátítják a társas együttélés viselkedésnormáit.
- Szó nélkül segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival. A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk és társaik képességeiben. Ébrednek bennük a közösségi öntudat, örülnek a közösen elért sikereknek.

- Kialakul a csoport élete, társaik, barátaik iránti érdeklődésük. Óvodán kívül ha találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- Kialakul az udvariassághoz, az illemhez tartozó szokások, köszönés, megszólítás, a mással való, máshol való viselkedés, a vendégfogadás, stb.
- Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit (metakommunikáció).
- Társaikkal megértők, fejlődik tolerancia képessége, elfogadják egymást.
- Ismerik saját képességeiket, tudják értékeiket, tisztában vannak hiányosságaikkal.
- Kapcsolatteremtésben kezdeményezők, érdeklődők, alakul a szociális beleérző képesség.

Kapcsolatok más nevelési területekkel: Az egész nevelési folyamatot áthatja, keretet adva. Szoros kapcsolatban áll az anyanyelvi neveléssel, mert az egyes gyerekek szociális viselkedésének szintjét nagymértékben befolyásolja a gyermek kommunikációs, anyanyelvi fejlettsége. A játékkal, mert a játék felerősíti a szocializálódás folyamatát. A játékban felfedezi a másikat, és más képet alakít ki magáról. A közös játék öröme, az élmény együttes megtapasztalása alakítja a társakhoz való viszonyát. Megjelenik az együttérzés, kibékülés, vigasztalás, kivárás, engesztelés érzése. A szabályjáték fontos színtere a szocializációnak, mert erőteljesen fejleszti kudarctűrő képességeiket. A munkával, hiszen a munkajellegű tevékenységeket elsősorban önmagáért és a közösségért végzi, egyedül vagy közösen. A rendszeresen visszatérő cselekvések a közösség javát szolgálja (az egyén, környezet mellett).

Zöld Óvoda

2010.-ben első alkalommal majd 2013.-ban második alkalommal nyertük el a Zöld Óvoda címet. Óvodánk olyan intézmény ahol a fenntarthatóság a természet energiáival való takarékoság elsődleges. Mind az épület, mind az épülethez tartozó udvar sugározza a környezetvédő zöld magatartást. Az óvoda berendezése az egyszerűséget, takarékoságot és praktikusságot tükrözi (természetes anyagok vannak túlsúlyban).

Mindegyik csoportszobánknak sajátos egyéni arculata van (természetsarok, a dekoráció természetes anyagokból áll.)Az óvodában dolgozó alkalmazottak az energiatakarékoság, a környezetvédelem terén modellnyújtó magatartást tanúsítanak. A működés során a fel nem használt papírok nem a hulladék tárolóba, hanem újra felhasználásra kerülnek (színezés, rajzolás, ollóhasználat gyakorlása). Előtérbe helyezzük a természetes fény használatát. A mosdókba víztakarékos öblítőket szereltettünk, valamint vízszugár szűkítőket. Vízfelelősök felügyelik a takarékos vízhasználatot. A kancsóba kitöltött, de fel nem használt vizet öntözésre használjuk. Az udvaron felfogott esővízzel is hasonlóan járunk el. A szelektív hulladékgyűjtés a gyermekcsoportokban biztosított, továbbá az elektromos hulladék, elemek, fénycsövek gyűjtése és alkalomszerű elszállíttatása (kartonpapír, pet-palack, üveg, elem, világítótestek, alumíniumdoboz). Tudatos a foglalkozásokhoz használt anyagok körültekintő megválasztása (környezetbarát anyagok). A kör-

nyezetbarát tisztítószer alkalmazására törekvünk a költségvetési lehetőségek és az egészségügyi előírások függvényében.

Heti egy alkalommal zöldségekből, gyümölcsökből készített salátákat kóstolhatnak a gyermekek az aznapi étrend kiegészítéseként. Az Egészség" témahét keretében kiemelt szerepe van az egészséges életmódnak és a környezettudatos magatartás alakításának.

4.7. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A személyiség fejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység. Az óvodás gyermek számára szinte minden a játékon keresztül közelíthető meg, beleolvad minden nevelési területbe, a személyiség fejlesztés fontos eszköze, olyan tevékenységi forma, ami magában hordozza, a munka jellegű tevékenységek lehetőségét is.

A legegyszerűbb munka jellegű tevékenység az önkiszolgálás, amit a gyermek óvodába kerülésétől fogva végez, igazán nem is tekinti munkának, nem tudatosul benne, hogy munkát végez. Ezt a tevékenységet önmagáért, szükségletei kielégítése érdekében végzi (étkezés, testápolás, öltözködés) itt elsősorban önállóságuk fejlődik.

Naposi munka a gyermek önként vállalja, hogy a közösségért munkát végez, étkezés előtti, alatti, utáni munkavégzés (terítés, leszedés, asztal, és környékének tisztán tartása) takarításban való részvétel, a csoportszoba rendjének elősegítése, játékok rendben tartása. E munkák által, alakul feladattudatuk és felelősségtudatuk.

Alkalmi megbízások teljesítése. A felnőtteknek, kisebb gyermekeknek, történő segítség, üzenetek továbbítása, otthoni gyűjtőmunka, amely során fejlődik kötelesség tudatuk, felelősség érzetük.

Részt vesznek közvetlen környezetük tisztán tartásában, udvar és kert részük gondozásában, (seprés, gereblyezés, locsolás, gyomlálás), a csoportszobában lévő akvárium takarításában (kövek lemosása).

E munkák által, fejlődik önállóságuk, felelősségérzetük, megtanulnak dönteni.

A gyermekmunka jellegű tevékenysége:

- Örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység
- Tapasztalatszerzés, a környezet megismerés, munkavégzés, attitűdök, képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság, alakítása
- A közösségi kapcsolatok alakításának eszköze, a saját és mások elismerése.

A gyermek a munka jellegű tevékenységei során elsajátítja, azokat a készségeket, jártasságokat, amelyek a közösségi kapcsolatait, kötelességteljesítését pozitívan befolyásolják.

Feladat:

- A tevékenységek gyakorlása során a gyermek végezze szívesen a munka jellegű tevékenységeket, az elvégzett munkát becsülje meg.

- Tudatosuljon benne, hogy az elvállalt munkát el kell végezni
- Érezze a munka iránti felelősséget, legyen kitartó.
- Végezze a rábízott munkát örömmel, legyen büszke arra, hogy ezt a megbízatást ő kapta.
- Munkavégzés közben, gyűjtön tapasztalatokat, új ismereteket, a munkával kapcsolatos eszközökről, tárgyakra figyelje meg, hogy a munkavégzés során milyen változásokat tapasztal környezetében
- Használja a munkaeszközöket rendeltetésüknek megfelelően, tartsa be a munkavégzés szabályait
- Munkavégzés közben vigyázzon, saját és társai testi épségére.
- Ismerje el a társai munkáját, törekedjen arra, hogy az ő munkáját is elismerjék.

Óvodapedagógus a folyamatban:

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos, pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együtt működést és folyamatos, konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejleszthető értékelést igényel.

Az óvodás gyermekmunka jellegű tevékenysége, olyan aktív tevékenység, amit önmagáért és másokért végez, kezdetben az óvodapedagógus segítségével, később önállóan.

- A munkavégzésnek meg kell teremteni a feltételeit, hogy, a gyerekek önként, örömmel, szívesen és felelősségteljesen végezze el a rábízott munkát. Így juthat sikerélményhez, ami fejleszti önbizalmát, önbecsülését, önértékelést.
- A munkafeltételek megteremtés elsősorban az óvodapedagógus feladata. Pontosan, világosan meg kell határozni, hogy mit várunk el a gyermektől, milyen munkát kell elvégeznie, és ehhez milyen eszközökre lesz szüksége. A munkafolyamatot figyelemmel kell kísérni, ha szükséges segítséget kell nyújtani, a gyermeknek, ahhoz, hogy a munkát sikeresen el tudja végezni.
- A gyermeknek éreznie kell, hogy bíznak benne, képesnek tartják a feladat elvégzésére, biztatással, állandó megerősítéssel, növelhető a munkakedve, kitartása és önbizalma.
- A munka befejezésekor, értékelni kell a gyermek által elvégzett munkát, mert fejleszthetően hat a gyermek személyiségre.

A fejlődés jellemzői:

- Pontosan megérti, hogy mit várunk el tőle és azt önállóan teljesíti.
- A gyermek szeret a többiekkel közösen dolgozni, együttműködni.
- Megbecsüli saját és mások munkáját. Alapozódik munka iránti tisztelete, eredményének megbecsülése, fontosságának, hasznosságának értéke.
- Örül, ha kötelességeit teljesíti, kitartása a megkezdett tevékenység befejezésére való igénye, felelősségtudata alakul.
- Önállóan végzi a naposi, felelősi munkát.
- Szívesen vállalkozik egyéni megbízatások elvégzésére, szívesen segít.
- Megtalálja helyét a csoportban, a közösség hasznos tagjává válik.

- Életformájává válik a szelektív hulladékgyűjtés.
- Ügyel a takarékos vízhasználatra.

4.8. TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

Programunkban a gyermeki tanulási folyamat kiteljesedése nem külön tevékenységi formaként, hanem komplex módon valósul meg. A gyermek születése pillanatától tanulja a világot, a tanulás a nevelési folyamat egésze, azaz valamennyi pillanata alkalmas arra, hogy erőltetés nélkül, természetes körülmények között spontán vagy irányított módon tanuljon a kisgyermek. A gyermeki tevékenység velejárója a tanulás.

A „valamit megtanulás” a gyerek részéről spontán folyamat, a „valamit megtanítás” az óvodapedagógus részéről tudatos, tervezett tevékenység, stratégia, a tanulási képességek megalapozása. Tanulási, értelmi képességei (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, képszerű szemléletes gondolkodás) a játékon keresztül fejlődik. A szociális, intellektuális tanulási képességek fejlődését az óvoda felerősíti, ennek elsődleges terepe a játék, a teljes óvodai élet. A gyermekek örömmel, teljesen önként, spontán, tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, tévedések, élmények útján tanulnak.

Feladat:

Olyan szervezett tanulási lehetőségek szervezése, amelyek hozzájárulnak az óvodapedagógus által irányított (tudatos, célszerű) megfigyeléshez, tapasztalatszerzéshez, ami a gyermek kérdéseit, a válaszokra épülő ismeretszerzést is magába foglalja. Programunkba helyet kap az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységeken megvalósuló tanulás, amely számtalan probléma és feladatmegoldásra készíteti a gyereket.

Ez a fajta tanulás azt jelenti, hogy az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenység a játékidőbe ékelődik (játék elrakása nélkül), lehetőséget adva a játékhoz való visszatéréshez, vagy éppen a tanulás a játékhoz kapcsolódik, igazodik.

Az óvodai tanulás célja:

Ismeretek elsajátítása, képességek, készségek, jártasságok kialakítása a tevékenységeken keresztül, tudás gyarapítás. Az ismeretek adekvát rendszerezésére, azok alkalmazására, felhasználására felkészítés, a gyermekek kompetenciájának alakítása. Az ismeretlen iránti érdeklődési kedv fenntartása, a tanulni vágyás megalapozása.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- Utánzásos minta és modellkövetés magatartás és viselkedéstanulás, szokások kialakítása
- Spontán játékos tapasztalatszerzés
- Játékos, cselekvéses tanulás
- Gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő tapasztalatszerzés
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- Gyakori problémamegoldás

A játék és tanulás: naponta létrejön, ismétlődik, minden gyerek részese, spontán valósul meg, önkéntes a részvétel.

Az óvodai tanulás jellemzői (a játék és tanulás viszonya): a spontán játék, az irányított játék (az óvodapedagógus szerepet vállalva, szerepén keresztül ad ismeretet), a fejlesztő játék (játékba integrált tanulás, hiányok pótlása, hibák javítása a cél, a gyermekjátékként éli meg), a játékra épülő tanulás, a játékos módszerekkel folyó tevékenységeken alapuló tanulás során szerzett ismeretek, tapasztalatok.

Óvodapedagógus a folyamatban

- Módszerének megválasztásakor vegye figyelembe a gyermekek életkori sajátosságait, testi, lelki állapotát, érdeklődését, kíváncsiságát, cselekvő aktivitását.
- Változtatatosan, az adott szituációnak megfelelően kombinálja eljárásait. Adjon lehetőséget a játékosságra, felfedezésre, megfigyelésre, ráébredésre - jelenjen meg a tapasztalatszerzéshez kapcsolódó gyűjtögetés, elemeztetés, rendszerezés. .
- A gyermekcsoporthoz igazított tanulás lehetőségeit célszerűen szervezze, szükségyszerűen kezdeményezze.
- Alakítsa a szokásokat, utánzásos minta- és modellkövetéses magatartással és viselkedéssel.
- Készüljön fel a mindennapos feladatokra tervezett játékokkal és tevékenységekkel.
- A hagyományörzésből, a természetvédelemből adódó tevékenységeket tudatosan használja a spontán, a szervezett és az utánzásos tanulásra.
- Alkalmazza a differenciált, pozitív értékelést, a jutalmazás sokféle módszerét, éljen a szó, az érintés, a tekintet hatalmával (a csoport előtt is dicsérjen). Kerülje a tárgyi jutalmak osztását - elveszik a „természetes jutalom” értékét, irigységet is szítanak a gyerekek között. Teljes mértékben kerülje a büntetést, visszaszorítja a gyermekek érdeklődését, motiváltságát. A tanulási szokásokat úgy alakítsa, hogy egy gesztus, egy tekintet elég legyen a nemkívánatos magatartás megszüntetésében.
- Adjon sok buzdítást, dicséretet, pozitív megerősítést a gyermeknek (csak így tudnak önfeledten, boldogan tevékenykedni, ösztönzi a gyereket a kívánt viselkedés elsajátítására). Lehetőleg minden gyermek, minden nap kapjon megerősítést. Konkrét, jó cselekedetét dicsérjük, ez sikerélményhez juttatja, amelynek motiváló erejére tudatosan épít.
- Törekedjen arra, hogy minden gyerek reálisan ismerje meg testi, lelki, szellemi értékeit, tudja hiányosságát.
- Ismerje fel és fejlessze a kiemelkedő képességű tehetséges gyermekeket.
- Vegye észre a gyermek lemaradását, illetve ismerje fel a tanulási zavarait

5. KOMPETENCIA ALAPÚ ÓVODAI PROGRAMCSOMAG RÉSZELEMEINEK ALKALMAZÁSA ÓVODÁNKBAN

„Mindegy, hogy képességeid mekkorák, fő,
hogy a tőled telhető legjobbat formáld belőlük és általuk”

Weöres Sándor

Óvodánk Aprófalva gyermek csoportjában alkalmazzuk a kompetenciaalapú oktatás részelemeit, változatlanul a Pedagógiai Programunkat alapul véve.

A programcsomag bevezetésének célja:

- A gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébren tartása és kielégítése, a kreativitás előtérbe helyezése.
- Az ismeretközpontú oktatásról, a fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciákra, - ismeret, attitűd, képesség - hármas egységére helyezi a hangsúlyt.
- Olyan tervszerű, célirányos pedagógiai tevékenység alkalmazása, mely az óvodapedagógia hagyományaira, értékeire épít, de a megváltozott körülményekhez alkalmazkodik.
- Az inkluzív pedagógiának, mint szemléletnek gyakorlati segítése
- Az érzelmeknek, erkölcsi nevelésnek előtérbe helyezése
- A környezettudatos magatartás kialakítása
- A családokkal való együttműködés, a családok segítése, erősítése

A programcsomag bevezetésének feladata:

Olyan felkínált, választható témák melyek pedagógiai céljainkat szolgálják.

A kompetencia alapú programcsomag alapelvei megegyeznek a Pedagógiai Program alapelveivel

A kompetencia alapú programcsomag komplex fejlesztési terve:

A képességfejlesztés az elsődleges, ennek szolgálatában áll minden nevelési terület.

A komplex fejlesztési terv felosztása a magyarság és a magyar kultúra jelkép rendszerét hordozza.

- Levegő: július, augusztus, szeptember
- Tűz: október, november, december
- Víz: január, február, március
- Föld: április, május, június

A kiegészítő anyag a világ megismeréséhez ad segítséget:

- Környezeti szabályjáték gyűjtemény
- Néphagyomány
- Játékok bábokkal
- Bábjáték
- Játék, tánc, élet
- Zene varázs: új utak az óvodai zenei nevelésben, zene-és mozgásvilágában
- Varázseszközök az óvodában- érzelmi, erkölcsi kompetenciák alakítása játékkal, verssel, mesével
- Kóstonlató- vers-és mesegyűjtemény

A kompetencia alapú programcsomag mérési és értékelési rendszere:

Pedagógiai Program alapján meghatározott Fejlődési Napló dokumentumcsomag.

6.A KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

Különleges bánásmódot igénylő gyermek a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű továbbá a tehetséges gyermek.

Sajátos nevelési igényű gyermek:

- A szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján ellátja a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését
- Testi, érzékszervi fogyatékossgal élő (gyengén látó,halláskárosult)
- Beszéd-fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése.
- A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós, vagy súlyos rendellenessége miatt sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése.
- Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek fejlesztése, oktatása fejlesztő pedagógus segítségével. Különleges gondozás keretében gyógytestnevelés ellátása.

A szülő választja ki a gyerek számára a megfelelő ellátást nyújtó intézményt a szakértői bizottság véleménye alapján.

Szakértői vizsgálat indítható:

- hatósági megkeresésre,
- szülői kérésre,
- az óvoda kezdeményezésére, a szülő egyetértésével,
- a gyermek védelméről a gyámügyi igazgatásról szóló törvény hatálya alá tartozó gyámhatóság, gyermekjóléti szolgálat, bölcsőde, gyermekotthon, területi gyermekvédelmi szolgálat kezdeményezésére.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek.

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciát mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Speciális célok a tehetség gondozásban

- A tehetséges gyermek erős oldalának támogatása (emlékezet, fantázia, logikus gondolkodás). Tulajdonképpen az egyoldalúan gyűjtött ismeretanyagot segítjük feldolgozni, felhasználni.
- Tehetségével összefüggő gyenge területek kiegyenlítése. Problémák alakulhatnak ki a pszichomotoros képességek, érzelmi-szociális érettség területein. A gyermek hiányosságai szakember segítségével pótolni kell.
- Egyéb területek fejlesztése. Általános fejlesztése
- Ki kell alakítani az önmagát elfogadó, de nem túlértékelő személyiséget.
- A pihenésre, relaxációra való időt biztosítani kell a feltöltődéshez.
- Lehetőség biztosítása a gyermekcsoporton belüli valamint egyéni fejlesztésre.

Óvodapedagógus által tapasztalható problémák:

- Beilleszkedési problémák
- Fokozott mozgásigény, tétlenség el nem fogadása, csekély alvásigény.
- Akaratossá "csak azért is".
- Nem foglalkozik azzal ami nem érdekli.
- A számára érdekes dologtól nehéz elterelni.
- Néha nehezen találja meg a közös hangot a társaival.
- Képességeiben egyenlőtlen fejlődés tapasztalható.

Tehetség felfedezésének színterei:

Valamennyi nevelési terület

Legfontosabb célkitűzés a kiemelkedő képességű, kreatív gyermekek felfedezése, személyiségük optimális fejlesztése. Tehetségigéretnek elkallódásának megelőzése, felismerni az alulteljesítő gyermekekben megbújó tehetséget.

Feladataink:

Tehetségnevelés, a tehetség ígéretes gyermekek felismerése

Az óvodapedagógusoknak és a családnak ismernie kell azokat a mutatókat, amelyek halmozott előfordulása tehetséges gyermeket sejtet

A tehetségfejlesztés módjai közül óvodánkban elsősorban a gazdagítás-dúsítás módszerét alkalmazzuk. A tehetség ígéretes gyermekek társaikkal együtt vesznek részt a különböző tevékenységekben, azonban a nap bizonyos részeiben az óvodapedagógusok által differenciált gondozásban részesülnek.

7.A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK ÓVODAI NEVELÉSÉNEK IRÁNYELVEI

Általános elvek

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése tekintetében általános alapelveket határoz meg.

Az alapidokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden sajátos nevelési igényű gyermek számára szükségesek. Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Az Irányelv célja

Az Irányelv célja, hogy a nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek. Annak biztosítását szolgálja, hogy

- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi óvodában történő együttnevelés - az illetékes szakértői bizottság szakértői véleményének figyelembevételével - minden esetben egyéni döntést igényel a gyerek szükségletei szerint.

A sajátos nevelési igény kifejezi

- a gyermek életkori sajátosságainak a pszichés fejlődési zavar által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,

- a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejlesztetheységét.
- a sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé. A nevelés, a fejlesztés feltételeit a köznevelési törvény és az ahhoz kapcsolódó jogszabályok határozzák meg. Az általánosan kötelező feltételeket a jogszabályok több területen módosítják, illetve kiegészítik olyan többletszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé kell tenni. A gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság véleménye.

Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti;
 - a gyermek iránti elvárást pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg;
- Terhelhetőségét aktuális állapota, személyiségjegyei befolyásolják.

Óvodánkban megvalósítható fejlesztő tevékenység közös céljai és feladatai

A fejlesztés céljait minden esetben a fejlesztetheységet megfogalmazó szakértői bizottság komplex vizsgálatára, diagnózisára, javaslataira kell építeni.

Az érzékszervi, vagy beszéd fogyatékosságból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával logopédus, fejlesztő pedagógus és gyógytestnevelő bevonásával.

Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.

A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.

Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.

Az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyermek támogatása.

Minden érintett gyermek esetében a korai időszak fejlődésmenete meghatározó

- A gyermek életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
- képességei, kialakult készségei,
- kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
- családi háttere

Mindezek alapján a fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek és az értelmi képességek fejlesztését. A pedagógiai programot egyéni fejlesztési terv is kiegészíti.

A szükséges gyógypedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermek számára.

Az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a gyermek családjával.

KIPPKOPP ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
8174 Balatonkenese Balatoni u.63.
Tel.: 88/574-802 Tel., fax: 88/574-803
E-mail: kippkoppovi@invitel.hu

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elősegítheti a többi gyermekkel részben vagy egészben együtt történő integrált nevelése.

Az integrált fejlesztésben résztvevő óvoda:

A szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján ellátja a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését

Beszédfigyatékos sajátos nevelésű igényű gyermekek nevelése.

A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós, vagy súlyos rendellenessége miatt sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek fejlesztése, oktatása fejlesztő pedagógus segítségével. Különleges gondozás keretében gyógytestnevelés ellátása.

Pedagógiai programjának kiegészítésekor és a speciális tevékenységek megvalósításakor figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit, külön gondot fordít arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez. Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus segíti (Szakszolgálat és Nevelési Tanácsadó által biztosított szakember).

Közreműködése kiterjed a fogadó óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére és folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez.

A szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján ellátja a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését

Beszédfigyatékos sajátos nevelésű igényű gyermekek nevelése.

A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós, vagy súlyos rendellenessége miatt sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek fejlesztése, oktatása fejlesztő pedagógus segítségével. Különleges gondozás keretében gyógytestnevelés ellátása.

Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedése, egyenlő hozzáférése a foglalkozásokhoz, önmagához mért fejlődése tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbiak szolgálják:

A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus

- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján - szükség esetén - eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja,
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A gyermek pszichés fejlődési zavarának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező szakirányú végzettségű gyógypedagógus a Nevelési Tanácsadó bevonásával az együttműködés során:

- javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra, a gyermek igényeire igazodó környezet kialakítására,
- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását
- együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,

Az integrált nevelésben részt vállaló óvodák a köznevelés fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint vehetik igénybe az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét.

Óvodáskorban előtérbe kerül az életkori sajátosságoknak megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése, a hely- és helyzetváltoztatás és a manipuláció javítása a nagy- és finommozgások célirányos fejlesztésével, az írás megalapozását célzó egyéb fejlesztésekkel. A mozgásfejlesztésben hangsúlyt kell kapnia a különböző önellátást, önkiszolgálást, helyváltoztatást segítő-támogató eszközök szükség szerinti használata kialakításának is.

- Önellátás, önkiszolgálás fejlesztése

A meglévő funkcióknak, a család igényeinek megfelelően és velük együttműködve szükséges az önellátási funkciók fejlesztése, az életkornak megfelelő mindennapos tevékenykedtetés.

Minden tevékenység során kiemelt feladat a tapasztalatszerzés biztosítása, a cselekvéses ismeretszerzés lehetőségének megteremtése. Ha a gyermek eltérő tapasztalatokkal rendelkezik, észlelési problémái, testséma-zavarai lehetnek, kevesebb ismerettel rendelkezhet az őt körülvevő világról. Alkalmat kell adni a minél sokrétűbb, mozgásos tapasztalatszerzésre, fejleszteni kell a kognitív funkciókat, különböző észlelési területeket, a figyelmet, emlékezetet, téri tájékozódást stb.

A látássérült gyermek

A gyengén látó gyermekek (vízus: 10%-os látásteljesítménytől 33%-ig) főleg látásuk útján tájékozódnak a világban, de az ép látásúakhoz képest sokkal közelebbről, kisebb térben tudják azt használni. Kiemelten fontos a testtartási hibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása. A gyengén látó gyermek fejlesztésének kiemelt területei az óvodában:

A gyengén látó gyermek gondolkodás és beszédfejlődését a látásos élmények hiányossága jelentősen befolyásolja, ezért különösen fontos a környezet vizuális megismertetése.

Területei:

- Látásnevelés: a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben.
- A nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, mozgásbiztonság.
- Térbeli tájékozódás a látás felhasználásával.
- A finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése.
- A látás-mozgáskoordináció fejlesztése: finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.

Az érzékelés egyéb területeinek fejlesztése

- A hallási figyelem és megkülönböztető képesség segíti a tájékozódást, tanulást.
- A tapintás által szerorzhető információk kiegészítik a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismereteket.

A hallássérült gyermek

A kevésbé súlyosan vagy közepes fokban hallássérült - nagyothalló -gyermekek hallásvesztése a főbb beszédfrekvenciákon olyan mértékű, hogy ennek következtében a beszédnek hallás útján történő megértésére nem, vagy csak részben képesek. A halláskárosodás miatt - az állapot fennmaradása esetén - bizonyos esetekben - teljesen elmarad, vagy erősen sérül a beszéd és a nyelvi kompetencia. Az előzőek miatt korlátozott a nyelvi alapokon történő fogalmi gondolkodás kialakulása, aminek következtében módosul a gyermek megismerő tevékenysége, esetenként egész személyisége megváltozik. A legkorábbi életkortól alkalmazott orvosi-egészségügyi és speciális pedagógiai ellátás együttes megvalósításával a súlyos következmények csökkenthetők. A megfelelő óvodán kívüli szakellátás és a speciális pedagógiai segítség eredményeként a gyermek óvodás életkorára elérhető, hogy érzékelheti a hangot.

Képes lesz az emberi hang kommunikációs funkciójának felismerésére. A beszédhallás fejlődésével és a szájra irányultság kialakulásával párhuzamosan tudatos hangadásra képessé válik. Megindul a passzív és aktív szókincs fejlődése, elhangzanak az első szavak. Mindez a szülők folyamatos közreműködését és együttműködését is igényli. Megkü-

lönböztetett figyelmet kell fordítani a hallássérült szülők gyermekeire. A nyelvi és pszichoszociális fejlettség kedvező esetben olyan szintű lehet az óvodás kor kezdetére, hogy a hallássérült kisgyermek egy része további speciális segítséggel, halló társaikkal együtt vehetnek részt az óvodai nevelésben. A hallássérült gyermekek óvodai nevelésének központi feladata - a korai pedagógiai és audiológiai gondozásra építve - a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. A fejlesztés eredményességét döntően meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépés időszakában milyen beszéd-megértési, beszédkézszenléti állapotban van. Ez függ a hallásállapottól és a beszéd kialakulását egyénenként is nagymértékben és eltérő módon befolyásoló egyéb tényezőktől (például kognitív és pszichés állapot, szociokulturális környezet korai és optimális pedoaudiológiai ellátástól stb.).

Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik. Minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermekeket.

A nagyothalló - gyermekeknél a beszédterületen mért hallásvesztés 30-45 dB közötti, középsúlyos esetben 45-65 dB közötti hallásvesztést mutatnak ki. A nagyothalló óvodás korú gyermekek az emberi beszéd, a környezeti hangok korlátozott felfogására, differenciálására képesek.

Beszédfejlődésük késve, általában spontán (hallókészülék segítségével vagy anélkül), esetenként azonban csak speciális segítséggel indul meg.

A nagyothalló gyermekek óvodai fejlesztésében hangsúlyt kap a nyelvi kommunikáció megindítása, és/vagy fejlesztése a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése, a beszédértés, a szókincsfejlesztés, a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése, a beszédérthetőség folyamatos javítása, melynek eredményeként a nagyothalló gyermekek különböző mértékben közelítik meg a halló társak nyelvi teljesítményét.

A hallássérült kisgyermek eredményes fejlesztésének feltétele a gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása, szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata, valamint a családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe.

A hallásukat műtéti úton helyreállított/létrehozott (pl. cochlea implantált) hallássérült gyermekeknél - egyik vagy mindkét oldalon végzett hallásjavító műtét után - fizikai értelemben közel ép hallás mérhető.

Fejlesztésük stratégiája döntően a beszédhallásra alapozott módszerek alkalmazásával történik. Beszédértésük, hangzó beszéd produkciójuk fejlődése hasonlóságot mutat a hallók beszédfejlődésével. Fejlesztetheységük, fejlődési ütemük döntően függ a műtét időpontjától, a család aktív együttműködésétől. A minél korábban végzett hallásjavító műtét előtti és utáni pedagógiai rehabilitációs és rehabilitációs fejlesztés, szülői támogatás, foglalkozás - valamint azzal párhuzamosan -, az audiológiai gondozás eredményezi a nyelvi fejlődés gyorsabb, magasabb szintű elsajátítását. Fejlesztésük kíváncsi színtere az ép hallásúak környezetében van (többségi óvoda, logopédiai ellátás). Teljesítményüket

döntően befolyásolja intellektusuk, esetleges - a pszichés fejlődés zavara miatti - beszéd-, nyelvtanulási akadályozottságuk valamint a családi háttér, a fogadó intézmény integrációs szintje a speciális pedagógiai megsegítés.

Beszéd fogyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban

Beszéd fogyatékos gyermek esetén a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérő.

Beszéd fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít. A beszéd fogyatékos gyermek óvodai nevelését megelőzheti a korai fejlesztés.

A nyelvfejlődési és beszédzavarok az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében a beszédértés és észlelés nehézségében, kifejezőkészség nehézségében (szegényes szókincs, grammatikai fejletlenség), a beszéd szerveződés nehézségében (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága), a beszéd szervi működés gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességzavarban (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai), a verbális tanulás lassú fejlődésében nyilvánulhatnak meg.

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján. A gyermek egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka során fontos, hogy az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tegyük lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is.

Az óvodai nevelés, fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában.

A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését.

A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatni kell, a gyermek fejlesztése a szülőkkel való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg. Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósulhat meg.

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek. A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a kü-

lönbböző súlyosságú és komplexitású az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő rész-képesség zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti. Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a rész-képesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen. További feladat megelőzni a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségséget. Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni. A pedagógiai célú fejlesztés a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex gyógy-pedagógiai, pszichológiai és orvosi - szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

8. AZ ÓVODAI GYERMEKVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉG

A köznevelés, valamint a gyerekvédelem rendszere szoros kapcsolatban áll egymással.

Az idevonatkozó jogszabályok határozzák meg mind a köznevelés mind a gyermekvédelmi rendszer működését.

E törvények a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény továbbá a gyermek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi törvény (Gyvt.), valamint a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, azon belül a 4.§ 13. pontja határozza meg a kiemelt figyelmet igénylő gyermek fogalmát.

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó intézmények egységes rendszert alkotnak azért, hogy elősegítsék a gyermek családban történő nevelkedését, továbbá a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, megszüntetését.

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 6.§ (2) d) értelmében:

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódnak a köznevelés intézményei, elsősorban a nevelési és- oktatási intézmények és Nevelési Tanácsadók. E rendszerhez tartoznak:

- egészségügyi szolgáltatást nyújtó intézmények, a védőnői szolgálat, házi orvos, házi gyermekorvos.

- gyermekjóléti szolgálat, a családsegítő szolgálat és központ, gyámügyi hivatal

- rendőrség, ügyészség,

- bíróház.

Az óvodák legfontosabb partnere a gyermekjóléti szolgálat.

A köznevelési intézmények feladata hatósági eljárást kezdeményezni, ha a gyermek bántalmazását, súlyos elhanyagoltságát, vagy egyéb más veszélyeztető okot állapítanak meg, valamint akkor is, ha gyermek önmagát veszélyezteti.

A köznevelési intézmények, mint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó intézmények a szervezeti és működési szabályzatokban kell, hogy szabályozzák a gyermekvédelmi rendszer más intézményekkel való kapcsolattartás kérdéseit.

A különböző rendszerhez tartozó szervezetek azonban összekapcsolódhatnak, mivel az óvodai nevelés, az általános iskolai nevelés-oktatás, nevelési tanácsadás megszervezhető a közös igazgatású gyermekjóléti intézmény keretei között/ Az óvodák feladata az is, hogy felderítse a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat és pedagógiai eszközzel törekedjen a káros hatások megelőzésére, ellensúlyozására.

Az óvoda akkor tud ennek a feladatnak eleget tenni, ha a gyermek és- ifjúságvédelmi feladatok ellátásában közreműködnek a pedagógusok is.

E tevékenység ellátása munkaköri kötelezettsége minden pedagógusnak, miután alapvető feladataink közé tartozik a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzése, okainak feltárása és az okok megszüntetésében való közreműködés

Veszélyeztetettség fogalma:

E körbe tartozik minden olyan magatartás, mulasztás, vagy körülmény, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza. Az óvodáknak gondoskodnia kell a rábízott gyermek felügyeletéről, amely azt jelenti, hogy a gyermek testi épségének megóvásáról és erkölcsi védelméről történő gondoskodás a nevelési-oktatási intézménybe történő belépésétől a nevelési-oktatási intézmény jogszerű elhagyásáig terjedő időben, valamint a nevelési program vagy a pedagógiai program részeként tartott kötelező intézményen kívüli foglalkozások, programok ideje alatt

A gyermeket veszélyeztető körülmény számos okra vezethető vissza. Veszélyeztetheti a gyermeket a családjának helyzete, amely lehet szociális helyzet, állapot, a család működésében rejlő ok, a szülők iskolázatlansága, magatartása. A veszélyeztetettség kialakulhat az érintettben rejlő okból, akár személyiségi problémákra visszavezethetően is, akár új, rossz szokások „felvétele” következtében. A veszélyeztetettség lehet állandó, hosszan tartó vagy eseti, időleges.

Az óvoda vezetőjének a feladatkörébe tartozik a gyermekvédelmi munka irányítása

Az óvodában a gyermekvédelmi felelős feladatait elláthatja az óvoda vezetője, vagy megbízható a tevékenység ellátásával a vezető helyettes, illetve óvodapedagógus is.

A szülőket év elején tájékoztatni kell a gyermekvédelmi felelős feladatát ellátó személyről, elérhetőségéről.

A gyermek veszélyeztetettségét csökkentő ellátási formák között kiemelkedő szerepe van az óvodának. Az óvoda gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatainak ellátását a gyermekjóléti szolgálat segíti.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- ismerje meg a veszélyeztetett gyerekeket, tárja fel a szülők és pedagógusokkal történő beszélgetés során a veszélyeztető okokat,
- indokolt esetben kezdeményezze a vezetőnél, hogy értesítse a gyermekjóléti szolgálatot,
- eset megbeszélésen vegyen részt,
- anyagi veszélyeztetés esetén tegyen javaslatot a rendszeres gyermekvédelmi támogatás elindítására.
- probléma észlelése esetén jelentési kötelezettsége van gyermekjóléti szolgálat felé

Az óvodák nem alkalmazhatnak kényszert a gyerekekkel a szülőkkel szemben. Nem ítélezhetnek, nem korlátozhatják a személyes szabadságukat, nem élhetnek a fenyegetés lehetőségével. A gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközzel szüntethetik meg. Ezek az eszközök nem lehetnek alkalmasak az emberi méltóság megsértésére. A gyermek személyiségi jogait tiszteletbe kell tartani. A gyermek nem vethető alá testi fenyegetésnek, megalázó büntetésnek.

Fontos a jó kapcsolat a szülő-pedagógus-gyermek között, amely a bizalomra épül, evidencia a titoktartási kötelezettség. A gyermek illetve a kiskorú szülőjével minden a gyermekkel összefüggő adatközlés súlyosan sérthetné, vagy veszélyeztetné a gyermek érdekeit. Ez a helyzet akkor áll elő, ha a gyermek veszélyeztetettsége szülői magatartás, mulasztás miatt kerül a gyermek olyan helyzetbe amely, már szükségessé teszi, hogy a nevelési-oktatási intézmény segítséget kérjen a vészhelyzet megszüntetése miatt. A fegyelmezés eszközeit a Házirend határozza meg.

Az óvodai nevelés kiemelkedő fontosságú a gyermek személyiségének fejlesztésében, a családi szociális helyzetből adódóan hátrányok csökkentésében, cél, hogy a gyermeke minél előbb óvodába kerüljön. Ezért is kell orvosi, illetve szülői igazolás egy-egy hiányzás után. Kiemelt jelentősége van abban az időszakban, mikor óvoda kötelessé válik a gyermek. Igazolatlan hiányzás esetén jelentési kötelezettsége van az óvodapedagógusnak az óvodavezető felé, aki az idevonatkozó jogszabály szerint jár el.

Gyermek veszélyeztetettségi okait vizsgáló szempontok:

- nevelési hiányosság
- erkölcstelen családi környezet

- italozó szülők
- egészségügyi okok
- rossz lakásviszonyok
- anyagi okok
- megromlott családi kapcsolat

Felmérések szempontjai:

- óvodások száma összesen
- veszélyeztetettek száma
- hátrányos helyzetű gyermekek száma
- 3 vagy több gyermekes családban élő gyermekek száma
- fogyatékos gyermekek száma
- csonka családban élő gyermekek száma
- szülők iskolázottsága (szülői nyilatkozat alapján)
- családi nevelés milyensége

Összegezve: A gyermekvédelmi esetek feltérképezése, adatszolgáltatás, környezettanulmány készítés, kapcsolattartása gyermekjóléti szolgálattal, annak munkájában való aktív részvétel, kapcsolattartás a Nevelési Tanácsadóval a feladata a gyermekvédelmi felelősnek.

Pedagógiai tevékenység, gyermekvédelmi feladatok a nevelőtestületben:

- a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése,
- hátrányos helyzetű gyermek óvodába kerülésének elősegítése,
- új óvodások beilleszkedésének segítése,
- gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, illetve megszüntetése,
- szülőkkel való kapcsolat felvétel, együttműködésre ösztönzés,
- rendszeres óvoda látogatás figyelemmel kísérése,
- anyagi okok miatt hátrányos helyzetű gyermek támogatásának kezdeményezése,
- segítő szervekkel való kapcsolattartás,
- gyermekjóléti szolgálattal rendszeres konzultáció,
- kapcsolattartás védőnővel, orvossal,

8.1. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

A gyermekek esélyegyenlőségét az óvodai működés valamennyi területén érvényesíteni kell.

Az egyenlő bánásmód követelményeit érvényesíteni kell

- a gyermekek értékelése során
- a neveléshez kapcsolódó szolgáltatások biztosítása során
- a gyermeki jogok gyakorlása, érvényesítése során
- az óvodai ellátáshoz kapcsolódó juttatásokhoz való hozzáférés során
- jogviszony létesítés, megszüntetés, csoportba való beosztás során

- a gyermek családjának vallási, világnézeti meggyőződésének tiszteletben tartása során
- kisebbségi vagy nemzetiségi hovatartozásának tiszteletben tartása során

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések figyelembevételénél abból kell kiindulni, hogy a gyermeket különleges védelem illeti meg. Az intézményben dolgozó valamennyi alkalmazott feladata, hogy az ellátott gyermekek a lehető legjobb ellátást kapják, és hozzájussanak minden olyan szolgáltatáshoz, amely ahhoz szükséges, hogy személyiségük fejlődjön, kibontakozzon.

9. AZ ÓVODAI ÉLET SZERVEZÉSE

Óvodánkban a nevelés a nevelőtestület által készített, és a fenntartó által jóváhagyott pedagógiai program alapján történik.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel óvodapedagógus foglalkozik.

A gyermekek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend biztosítja a feltételeket, melyek megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

Az óvodánkban felvett gyermekek csoportba sorolásáról, elosztásáról az óvodavezető dönt, a szülők és az óvodapedagógusok véleményének, valamint a köznevelési törvényben meghatározott létszámhatárok figyelembevételével.

Tekintettel arra, hogy az óvodánkban folyó nevelőmunka során hagyományosan vegyes életkorú és részben osztott gyermekcsoportok kerülnek kialakításra, így a korábbi folyamatot meg nem szakítva továbbra is a fenti gyakorlatot követjük. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek lehetőség szerint óvodába lépéstől iskolakezddésig ugyanabba a gyermekcsoportba járjanak, és az óvodai nevelés teljes időszakában ugyanazok az óvodapedagógusok foglalkozzanak velük.

9.1. CSOPORTSZERVEZÉS

A gyermekcsoportokat az alábbi névvel láttuk el óvodánkban:

Ficánka gyermekcsoport

Aprófalva gyermekcsoport

Csipet- Csapat gyermekcsoport

Bölcsődei gyermekcsoportunk a Maci nevet viseli.

9.2 NAPIREND (MINTA)

KIPPKOPP ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
8174 Balatonkenese Balatoni u.63.
Tel.:88/574-802 Tel.,fax: 88/574-803
E-mail: kippkoppovi@invitel.hu

IDŐ	TEVÉKENYSÉGI LEHETŐSÉGEK
6 ⁰⁰	szabad játék, tevékenységekben megvalósuló tanulás „személyes percek”
9 ⁰⁰	tevékenységekben megvalósuló tanulás egyéni fejlesztés, mindennapos mozgás testápolási teendők tízórai verselés, mesélés, dramatikus játék rajzolás, festés, mintázás, kézimunka éneke-zene, énekes játék, gyermektánc szabad mozgásos játékok az udvaron, esetleg séta, kedvezőtlen időjárás esetén szabad játék a gyermekcsoportban
11,45 órától 13 ⁰⁰	testápolási teendők, ebéd, testápolási teendők pihenés, alvás, mesével, altatódallal
14 ³⁰ 15 órától	pihenés utáni testápolási teendők, uzsonna szabad játék a gyermekcsoportban vagy a szabadban egyéni képesség fejlesztés

A napirend kötött pontjai : a mindennapos mozgás, az étkezések, a pihenés megkezdésének ideje.

Az óvodai tevékenységeket úgy szervezzük meg, hogy a szülők igényeinek figyelembevételével eleget tudjunk tenni az óvodai neveléssel, a gyermekek napközbeni ellátásával összefüggő kötelezettségeinknek.

A heti rend nem csupán napokhoz kötött környezeti téma/ünnepekör/hagyomány/jeles nap köré csoportosított ismeretek, élmények foglalkozási áganként, tevékenységi formaként kialakított feldolgozási rendszere.

A napirend, heti rend összeállítása a helyi sajátosságokhoz, a gyermekcsoportok összetételéhez, az egyes gyermekek képességeihez, adottságaihoz, fejlettségi szintjéhez igazodva történik.

A napirend, heti rend kialakításánál elsődleges szempontnak tartjuk a gyermekek szabad játékát, ezért a napirendben erre a tevékenységre fordítjuk a legnagyobb hangsúlyt és idő keretet.

Mivel az óvodai élet szervezésében az egészséges életmódhoz kapcsolódó jó szokások kialakításának is kiemelt szerepe van, így a napirendbe a gondozással, egészség megőrzéssel, betegség megelőzéssel kapcsolatos tevékenységekre is kiemelt figyelmet, időt fordítunk.

Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, érzelmi kapcsolatot táplál/erősít a gyermekkel, illetve segíti önállósodási törekvéseiket.

A jól kidolgozott, rugalmas napirend segíti az óvodai élet egészében megvalósuló változatos tevékenységek egymásra épülését. A játéktevékenységek, mozgásos tevékenységek, tanulási folyamatok, illetve gondozási műveletek, étkezések, pihenés életkorra jellemző ritmusának váltakozását biztosítjuk.

A jól kidolgozott napirend lehetőséget ad a gyermeknek- a maga rugalmas kereteivel- az óvodai élet egészében elmélyült tevékenykedtetésre, elegendő időt biztosítva, hogy a gyermekek minden tevékenységüket elvégezhessek, befejezhessek. Az egyes tevékenységek között folyamatosság, esetleg minimális, életkorukhoz igazodó várakozási idő biztosítja az átjárhatóságot.

9.3. TEVÉKENYSÉGI FORMÁK SZERVEZÉSI JELLEMZŐI

Az óvodai tevékenységek megszervezésénél kiindulópontként kezeljük az egyes gyermek aktuális állapotának, szükségleteinek, érdeklődésének, terhelhetőségének szintjét.

A tevékenységi formák szervezésénél a gyermekek aktivitására, természetes kíváncsiságára, tevékenységvágyára építünk.

Pedagógiai programunk működtetése, megvalósítása során elsődlegesen az óvodáskorú gyermek fő tevékenységét, a játékot tekintjük kiindulópontnak.

A játék során elsősorban indirekt úton valósulnak meg a különböző fejlesztési feladatok, amelyhez az óvodapedagógusnak elegendő helyet, időt, eszközt kell biztosítani, és mindenek előtt olyan meghitt, nyugodt légkört kell teremteni, ahol a gyermek szabadon tevékenykedhet és választhat különféle játéklehetőségek, tevékenységek közül.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését jogszabályban meghatározott, kötelező tanügyi dokumentumok szolgálják.

Óvodai nevelés csak jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

9.4. A FEJLŐDÉS NYOMON KÖVETÉSE

lásd: 1.számú melléklet

10. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

10.1. AZ ÓVODA ÉS A CSALÁD

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodának kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepe van.

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek feltétele a családdal való szoros együttműködés.

Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család terem meg.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Feladatunk:

- Óvó-védő segítő kezet nyújtani a gyerekeknek, családnak, illetve olyan emberi kapcsolatrendszert működtetni, amelyből meríthet a gyermek, a szülő, és az óvodában dolgozó egyaránt.

A kapcsolatrendszer kiépítésében a következő alapelveknek kell érvényesülniük :

- *Bizalom teli, őszinte óvodai légkör* érdekében az óvodapedagógus alakítsa ki az oldott kapcsolatteremtés lehetőségét, kezdeményező és koordináló szerepének megfelelően.
- *Különbözőség tiszteletének, elfogadásának érdekében*- kiindulópontként kell kezelni az egyes családok nevelési felfogását, (ha szükséges, kiegészítő, illetve hátránycsökkentő szerep betöltése)
- *Tájékoztatassa* a szülőt a gyermekéről szóló megfigyelésekbe, eredményekbe. *Keresse együtt* a gyermek fejlődése szempontjából a fejlesztés lehetőségeit, amennyiben szükséges.
- Egyenletes kapcsolattartás érdekében- gondoskodjon a folyamatos információcseréről.
- A szülők, a gyermekek személyiség jogainak tiszteletben tartása, titoktartási kötelezettség.

A kapcsolattartás formái:

- Szülői értekezletek célja: tájékoztatás az óvoda nevelőmunkájáról, aktuális nevelési helyzetek tapasztalatairól a gyermek fejlődéséről. Az óvodapedagógus feladata a szülők tájékoztatásán kívül véleményük meghallgatása javaslataik figyelembe vétele. A szülői értekezleten feljegyzés és jelenléti ív írása kötelező. Szülői értekezletek időpontjáról előtte 1 héttel értesítjük a szülőket

Tájékoztató szülői értekezlet az új szülők részére benyomást szereznek az óvodai élet-ről, tevékenységeinkről, megismerik működési és nevelési rendszerünket.

Évnyitó csoport szülői értekezletek: az óvoda szokásrendjének és nevelési céljainak, aktuális programjainak (munkaterv) a bemutatása, a közös együttlétek megteremtése, házirend ismertetése. Fontos az értekezlet légköre: Legyen közvetlen, egymásra figye-lő (vendégváró feladatok, körben ülés.). Szervezhet az óvodapedagógus ismerkedő szülői értekezletet is.

Speciális témájú szülői értekezlet: segítő szándékkal szerveződnek, esetleg szakembe-rek meghívásával történik (logopédus, gyermekorvos, elsőosztályos tanítónő stb.)

Családlátogatás: a szülővel történő előzetes egyeztetés után kerülhet rá sor.

Célja: Az óvodapedagógus megismerje a gyermeket közvetlen környezetében, felmérje helyét a családban, tájékozódjon a család nevelési elveiről, szokásairól. A gyermeknek nyújtson érzelmi többletet, maradandó emléket, egyben formálja a családok szemlélet-módját.

Szülők közössége (Szülői szervezet): hatékony szerepe van az óvoda és családok kap-csolatteremtési rendszerében, segítik a gyakorlatban megvalósuló nevelőmunkát.

Ünnepek alkalmával bevonjuk a szülőket az ünnepi készülődésbe, a programokba, a játé-kokba, a közös ünneplésbe.

A további együttműködést gazdagító tevékenységek: a közös tevékenységek, a közös együttlétek tovább mélyíthetik a jó kapcsolat kialakulását. Csoportkirándulások (tájmeg-ismerő, természetgyűjtő), a Zöldfal adta feladatok közös megoldása. Udvart rendezés a szü-lőkkel együtt. Májusfa, Akadályversenyek, Gyermeknap, Katalin napi óvoda bál, Madarak és fák napja, Szülők Iskolája

10.2. ÓVODA- ISKOLA

Célja: az óvoda -iskola átmenet megkönnyítése.

A kapcsolattartás folyamatos, a bizalmon alapuló együttműködés elengedhetetlen a gyermekek zavartalan iskolakezdésének elősegítése érdekében. Szükséges egymás mun-kájának ismerete, megbecsülése, a kölcsönös nyitottság, nevelőpartneri viszony kialakí-tása. Kölcsönös intézménylátogatás hozzájárulhat egymás pedagógiai programjának, cél-jainak megismeréséhez, megértéséhez, a gyermekek és leendő tanítóik jobb megismeré-séhez.

A kapcsolattartás formái:

- Látogatások, tapasztalatcserék, óvodai kiállítások
- Tájékoztatások a gyermekek egyéni fejlődési üteméről, a várható alkalmazkodási nehézségekről.
- Nevelési értekezleten, egymás rendezvényein, ünnepein való részvétel, esetleg isko-lások szereplése pl. karácsonyi ünnepségünkön.
- Együttműködési tervben rögzítjük közös feladatainkat programokat. Óvodai kezde-ményezésre Ovi suliban játékos foglalkozásra várják a gyerekeket és szüleiket a

tanító nénik. A tanítónőkkel próbálunk szorosabb kapcsolatot kialakítani, annak érdekében, hogy az „ún” óvoda-iskola átmenet könnyebb legyen a kis óvodásoknak.

10.3. ÓVODA - FENNTARTÓ

A Balatonkenese-Küngös Intézményfenntartó társulás, illetve Balatonkenese Város Polgármesteri Hivatala, Küngös Község Polgármesteri Hivatala és a képviselőtestületek, a képviselő testületek szakbizottságai mind-mind közvetlenül segítik, támogatják az intézményünkben folyó pedagógiai munkát. A fenntartónak köszönhető, hogy intézményünk a köznevelési törvény által meghatározott keretek felett működhet valamennyi finanszírozási terület (alkalmazottak engedélyezett létszáma, tárgyi pedagógiai feltételek) vonatkozásában.

10.4. ÓVODA - KÖZMŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK

Községünkben a Kultúra Házával, a könyvtárral, Falumúzeummal alakítottunk ki kapcsolatot, nevelési feladatainkat, programjainkat színesítve. A könyvtárt a gyerekek rendszeresen látogatják, gyerekprogramjain részt vesznek, irodalmi élményeit tükröző munkáiból kiállítást rendezünk. A Kultúra Házával óvodásoknak való programjaiban részt veszünk. A Falumúzeumot gyermekcsoportjaink látogatják.

10.5. ÓVODA- EGÉSZSÉGÜGYI, SZOCIÁLIS INTÉZMÉNYEK, SZAKSZOLGÁLAT

Egészségügyi, nevelési, pedagógiai szakemberekkel való kapcsolataink a gyerekek egészséges testi, lelki fejlődésének követése, segítése érdekében jönnek létre, szükség szerint működnek.

A védőnő együttműködési megállapodás alapján, illetve szükség szerint látogatja a gyermekeket, tisztasági vizsgálatokat végez. A gyermekorvos a gyermekek szűrését, vizsgálatát a szülő jelenlétében végezheti. Preventív célból, egészségnevelő tevékenységet lát el a szülők tájékoztatása, felvilágosítása terén. Hívásra, illetve egyedi esetekben rendelkezésre áll.

A balatonkenesei Területi Szociális Szolgáltató Intézménnyel havonta esetmegbeszélések alkalmával tartjuk a kapcsolatot, ahol a jelzőrendszer tagjai és a gyermekvédelmi felelős is jelen van.

Szakszolgálat folyamatos a kapcsolatunk. Évről évre növekszik a vizsgálatra hozzájuk küldött gyermekek száma. Jó lehetőség, hogy évközben bármikor kérhető vizsgálat a gyermekek fejlettségéről, illetve konzultációs lehetőség is biztosított a szakszolgálat és az óvoda között.

10.6. ÓVODA CIVIL SZERVEZETEK

Kapcsolataink a helyi civil szervezetekkel a kölcsönösségen alapulnak. Alkalmoszerű megkereséseikkel segítik tárgyi feltételeink gazdagodását. Kérésre, egyeztetést követően gyermekcsoportjainkkal jeles napokon, ünnepségeken, az általuk életre hívott rendezvényeken részt veszünk.

KIPPKOPP ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

8174 Balatonkenese Balatoni u.63.

Tel.: 88/574-802 Tel., fax: 88/574-803

E-mail: kippkoppovi@invitel.hu

10.7. ÓVODA- EGYHÁZAK

Óvodáinkban biztosítjuk a szabad vallás gyakorlását, hittan foglalkozások szervezését és lebonyolítását a helyi római katolikus, illetve református egyház képviselőinek szervezésében. A szülők írásos igénye szerint, látogatják ezeket a foglalkozásokat a gyermekek.

10.8. KÖRNYEZŐ ÓVODÁKKAL IGYEKSZÜNK SZAKMAI KAPCSOLATOT FENNTARTANI.

Továbbképzéseknek, értekezleteknek szívesen adunk helyet a kistérség, illetve a környező települések óvodavezetőinek, óvodapedagógusainak vonatkozásában.

10.9. ÓVODÁNK NÉVADÓJA.

Marék Veronika, a Kippkopp mesék írója és rajzolója.

11. A PEDAGÓGIAI PROGRAM MEGVALÓSULÁSÁT SEGÍTŐ SZOLGÁLTATÁSOK

Óvodánkban a nevelés a fenntartó által meghatározott nyitvatartási időben, a pedagógiai programunk szerint folyik, mindvégig óvodapedagógusok foglalkoznak a ránk bízott gyermekekkel.

Helyet biztosítunk a fakultatív hittan foglalkozásoknak, heti 1 alkalommal, 30 percben (római katolikus, illetve református). A foglalkozásokat az egyházi személyek vezetik, éves együttműködési megállapodás, illetve az idevonatkozó jogszabályok szerint.

Logopédus, fejlesztőpedagógusok terápiái a köznevelési törvény szerint, megállapodás alapján.

12. A Pedagógiai Program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos intézkedések

A Kippkopp Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Program érvényessége:

2015. szeptember 1- től visszavonásig.

A pedagógiai program felülvizsgálatának és módosításának indokai

Kötelező:

Jogszabály változás esetén

A fenntartó által meghatározott feladatváltozás esetén

A pedagógiai program felülvizsgálatát és módosítását a nevelőtestület fogadja el, és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala:

KIPPKOPP ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

8174 Balatonkenese Balatoni u.63.

Tel.: 88/574-802 Tel., fax: 88/574-803

E-mail: kippkoppovi@invitel.hu

A pedagógiai program nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy példánya megtalálható

Az intézmény vezetőjénél

Balatonkenese Város honlapján

KIPPKOPP ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
8174 Balatonkenese Balatoni u.63.
Tel.:88/574-802 Tel.,fax: 88/574-803
E-mail: kippkoppovi@invitel.hu

1 számú melléklet:

KIPPKOPP ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

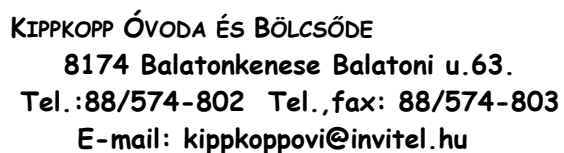
8174 Balatonkenese Balatoni u.63.

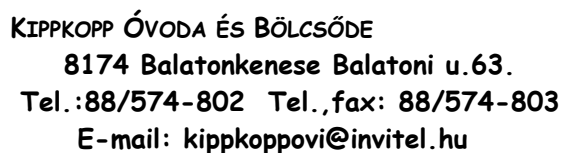
Tel.:88/574-802 Tel.,fax: 88/574-803

E-mail: kippkoppovi@invitel.hu

Rövid írásbeli értékelés a gyermek fejlődéséről a nevelési év végén - 3-4 éves korban

Fejlesztendő területek:

66

68

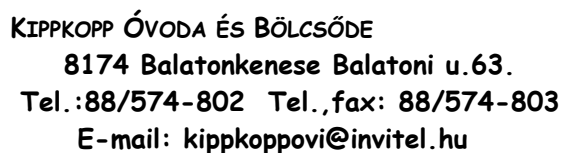
KIPPKOPP ÓVODA ÉS BÖLCŐDE

8174 Balatonkenese Balatoni u.63.

Tel.: 88/574-802 Tel., fax: 88/574-803

E-mail: kippkoppovi@invitel.hu

TEVÉKENYSÉGEK	Kiscsoport 3-4 évesek év eleje				Kiscsoport év vége				Középső csoport 4-5 évesek év eleje				Középső csoport év vége				Nagycsoport 5-6-7 évesek év eleje				Nagycsoport év vége			
	Jellemző	Fejlesztendő	Megfelelő	Kimagasló	Jellemző	Fejlesztendő	Megfelelő	Kimagasló	Jellemző	Fejlesztendő	Meg-felelő	Kimagasló	Jellemző	Fejlesztendő	Meg-felelő	Kimagasló	Jellemző	Fejlesztendő	Meg-felelő	Kimagasló				
Ének, zene, énekes játék, gyerekláté - megkülönbözteti a magas és mély, a halk, hangos hangokat - felismeri hallja után a ritmushangszerek hangját - beépítődik az éneklésbe, dalosjátékba. - vissza tud énekelni ismert és kiadott dallammozgásokat - tud hallgatni és hangosan énekelni, mondókát mondani - felismeri a dallam dal felismerését - ritmusmozgásokat visszajelölteti - tud lassabban és gyorsabban mozogni, énekelni, mondókát mondani - egy-egy táncos mozgásokat a csoporttal együtt végzi - használja tudja a ritmushangszereket - figyelemmel hallgatja az óvónő zenéi tevékenységeit - tud szöveget felidézni és énekelni ismert dalokat - az egyenletes látkészlet és a ritmus kifejezi - képes egyenletes látkészlet és a ritmus jelölés mozgásait a dalhoz Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka - ötvonalat rajzol, mintázik, fest - bátran használja a színeket - munkáiban felismereteket, az emlékeket és a tárgyak - tudja használni az eszközöket. - alkalmazzza az egyszerű forma és színmintákat																								

70

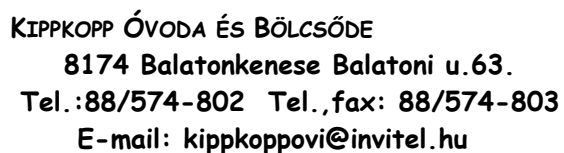
KIPPKOPP ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

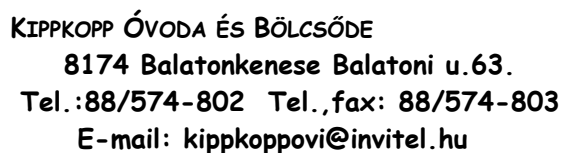
8174 Balatonkenese Balatoni u.63.

Tel.: 88/574-802 Tel., fax: 88/574-803

E-mail: kippkoppovi@invitel.hu

KÉPESSEGEK	Kis csoport 3-4 évesek év eleje				Kis csoport év vége				Középső csoport 4-5 évesek év eleje				Középső csoport év vége				Nagy csoport 5-6-7 évesek év eleje				Nagy csoport év vége			
	Jellemző	Fejlesztendő	Megfelelő	Kimagasló	Jellemző	Fejlesztendő	Megfelelő	Kimagasló	Jellemző	Fejlesztendő	Megfelelő	Kimagasló	Jellemző	Fejlesztendő	Meg-felelő	Kimagasló	Jellemző	Fejlesztendő	Meg-felelő	Kimagasló	Jellemző	Fejlesztendő	Meg-felelő	Kimagasló
Beszédkészség																								
- életkori																								
- súlyosabb beszédhiány																								
- pórszó																								
- hallás																								
- ortográfia																								
- diktálás																								
- megkezdett beszédfejlődés																								
- beszédhiány, logopédiai fejlesztés																								
- beszédhiány, de nem jár logopédiaihoz																								

72

73

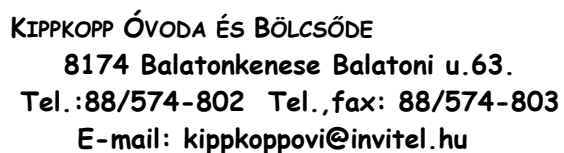
KIPPKOPP ÓVODA ÉS BÖLCSSŐDE

8174 Balatonkenese Balatoni u.63.

Tel.: 88/574-802 Tel., fax: 88/574-803

E-mail: kippkoppovi@invitel.hu

KÉPESSEGEK	Kis csoport 3-4 évesek év eleje				Kis csoport év vége				Középső csoport 4-5 évesek év eleje				Középső csoport év vége				Nagy csoport 5-6-7 évesek év eleje				Nagy csoport év vége			
	Jellemző	Fejlesztendő	Megfelelő	Kimagasló	Jellemző	Fejlesztendő	Megfelelő	Kimagasló	Jellemző	Fejlesztendő	Megfelelő	Kimagasló	Jellemző	Fejlesztendő	Meg-felelő	Kimagasló	Jellemző	Fejlesztendő	Meg-felelő	Kimagasló	Jellemző	Fejlesztendő	Meg-felelő	Kimagasló
II. Szociális képességek																								
Társas kapcsolatok																								
- más barátja, magányos - csak a felnőtthez közeledek - más barátja, a felnőtt közelségét sem keresi - keresi a gyerekek közelségét, de elutasítja, nem fogadja be - felszúrta a kapcsolatát - tartalmas, kiterjedt kapcsolata van a gyerekekkel																								
Akarat fejlettség																								
Feladatok																								
- kapkodó, szorong - nagy erőfeszítéssel dolgozik - többször feladta a végzet a feladatot - figyelmét elkalandoz, de visszatérhet - kevés bizalommal dolgozik - önállóan, összpontosítva dolgozik																								
Szabálytudat																								
- érti a feladatot - nehezen érti a szabályokat - elfogadhatja másokékat is, de ő maga nem tartja be - érti és betartja a szabályokat																								
Monotonia türelem																								
- a feladatot befejezés előtt feladja - végigviszi a feladatot - csak bizonyos feladatokon viszi végig																								

76

KIPPKOPP ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

8174 Balatonkenese Balatoni u.63.

Tel.: 88/574-802 Tel., fax: 88/574-803

E-mail: kippkoppovi@invitel.hu

Könnyen köt barátságot? (Általánosan jelölje)

igen nem néha igen néha nem egyáltalán nem

Mi jellemző gyermeke? (Általánosan jelölje)

vidám nyugodt türelmes érzékeny huncut visszahúzódó eleven félénk egyéb.....

Étkezési szokásai

Étvágya: jó – nem jó

3-4 éves korban:.....

4-5 éves korban:.....

5-7 éves korban:.....

Egyedül eszik: igen – nem - segítségével eszik

3-4 éves korban:.....

4-5 éves korban:.....

5-7 éves korban:.....

Van-e valamilyen étel allergiája?

Átvása: (Általánosan jelölje)

jól alszik nyugodt néha nyugtalan nyugtalan nehezen alszik el

Elalváshoz milyen játékot, vagy egyéb eszközt igényel a kisgyermek?

Mi a kedvenc tevékenysége, játéka:

3-4 éves korban:.....

4-5 éves korban:.....

5-7 éves korban:.....

Egyéb megjegyzések

KIPPKOPP ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

8174 Balatonkenese Balatoni u.63.

Tel.: 88/574-802 Tel., fax: 88/574-803

E-mail: kippkoppovi@invitel.hu

A 3-7 ÉVES GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉT NYOMON KÖVETŐ DOKUMENTÁCIÓ

ADATOK A KISGYERMEKRŐL

Gyermek neve:

Lakcíme:

Testsúlya:
3-4 éves korban: 4-5 éves korban: 5-7 éves korban:

Magassága:
3-4 éves korban: 4-5 éves korban: 5-7 éves korban:

Van-e testvére? Hány testvére van?

A gyermek hányadik a testvérek között?

Milyen jó tulajdonságai vannak a gyermeknek, mivel elégedett a szülő?

.....

Milyen problémás szokásai vannak a gyermeknek a szülő szerint? (Pl. ebéd után nehezen, vagy egyáltalán nem alszik stb.)

.....

Kihez kötődik a gyermek?

Felhőthöz:
3-4 éves korban: 4-5 éves korban: 5-7 éves korban:

Gyermekekhez
3-4 éves korban: 4-5 éves korban: 5-7 éves korban:

A 3-7 ÉVES GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉT NYOMON KÖVETŐ DOKUMENTÁCIÓ

Bevezető

Ez a kiadvány gyakorló óvodapedagógusok részére készült a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény és az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) kormányrendelet figyelembe vételével. A kiadvány egy-egy kötet 10 gyermek fejlődésének három éven keresztül történő nyomon követését, megfigyelését, fejlődésének írásbeli rögzítését teszi lehetővé. Célunk a füzet táblázatainak összeállításakor az volt, hogy a szakirodalomban már fellelhető és az óvodai nevelésben jól használható anyagot állítsunk össze, ami segíti az óvodapedagógusokat a kisgyermekek jobb megismerésében és hozzájárul a tudatos nevelő, fejlesztő munka megvalósításához. Arra törekedtünk, hogy a dokumentáció, amivel a gyermekek fejlődését nyomon követhetjük szakszerű, gyakorlatorientált és könnyen kezelhető legyen. Szándékunk szerint ez a dokumentáció támaszt nyújt ahhoz is, hogy szakmai szempontból korrekciót, pontos indoklásokat készíthessenek a gyermekek óvodai fejlődésével kapcsolatban. A dokumentum használatában az egyszerűség a gyorsaság, a konkrétság elvét igyekeztünk érvényesíteni.

A kiadvány szakmai tartalma az Óvodai nevelés országos alapprogramjának felosztását, fejezeteit alapul véve készült és követi azt a klasszikus óvodai hagyományt, hogy a gyermekek képességeit a tevékenységek által, a tevékenységekben keresztül lehet megismerni és fejleszteni. Ezzel a képekkel fejlődésében és a tevékenységekben elért eredményeket rövid szöveges értékeléssel is össze lehet foglalni. Ez nagy segítséget jelent majd az iskolakészítéskor. A szöveges értékelésben ki lehet térni olyan jellemzőkre is, amelyek nem szerepelnek a táblázatokban.

Egy-egy füzetben 10 kisgyermek fejlődését lehet követni három éven át, egyszerű x-ek használatával. Azt kell x-el jelölni, ami a gyermekre jellemző (pl. fejlesztendő, megfelelő, vagy kimagasló stb.) az adott területen. Szükség esetén egyszerre több dolog is bejelölhető, amennyiben úgy ítéljük meg, hogy az jellemző a gyermekre. A táblázatok egyrészt a képességekben megmutakozó fejlődést jelölik, másrészt a gyermeki tevékenységekben létrejövő változásokat követik. A helyi programban megfogalmazott kiemelt feladatok megvalósulását pl. a tevékenység körüli program kiemelt feladatait mint a – (kommunikáció és a kooperáció) a megadott szempontokon túl saját elképzelésünk szerint tovább bővíthetjük. A gyermek fejlődésének a tevékenységi körök szerinti felosztása az Óvodai nevelés országos alapprogramjának VI. fejezete szerint lett kialakítva. Mindezt azért tartottuk fontosnak, mert ez a felosztás abban segítheti az óvodapedagógusok munkáját, hogy konkrétan legyenek képesek megállapítani, milyen tevékenységekben van lemaradása a gyermeknek, és ez esetben milyen eszközök, módszerek szükségesek a fejlesztéséhez.

KIPPKOPP ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

8174 Balatonkenese Balatoni u.63.

Tel.: 88/574-802 Tel., fax: 88/574-803

E-mail: kippkoppovi@invitel.hu

A 3-7 ÉVES GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉT
NYOMON KÖVETŐ DOKUMENTÁCIÓ

FABULA Humán Szolgáltató Bt.
2013

KIPPKOPP ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
8174 Balatonkenese Balatoni u.63.
Tel.:88/574-802 Tel.,fax: 88/574-803
E-mail: kippkoppovi@invitel.hu

A 3-7 ÉVES GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉT
NYOMON KÖVETŐ DOKUMENTÁCIÓ

.....
ÓVODA

.....NEVELÉSI
ÉV

.....
CSOPORT

KIPPKOPP ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
8174 Balatonkenese Balatoni u.63.
Tel.:88/574-802 Tel.,fax: 88/574-803
E-mail: kippkoppovi@invitel.hu

Rövid írásbeli értékelés a gyermek fejlődéséről a nevelési év végén - 4-5 éves korban

Fejlesztendő területek:

Rövid írásbeli értékelés a gyermek fejlődéséről a nevelési év végén - 6-7 éves korban

KIPPKOPP ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
8174 Balatonkenese Balatoni u.63.
Tel.: 88/574-802 Tel., fax: 88/574-803
E-mail: kippkoppovi@invitel.hu

Legitimációs záradék

Az (SZMSZ, Házirend, **Pedagógiai Program**, Közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítésének rendjét rögzítő szabályzat) **készítette:** Az intézmény nevelőtestülete

Dátum:

.....
nevelőtestület nevében aláírása

A Pedagógiai Programot jóváhagyta: az intézmény vezetője.

Dátum:

.....
intézményvezető aláírása

Az (SZMSZ, Házirend, **Pedagógiai Program**, Közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítésének rendjét rögzítő szabályzat) **elfogadta:** az intézmény nevelőtestülete

Dátum:

.....
aláírás

Az (SZMSZ, Házirend, Pedagógiai program, Közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítésének rendjét rögzítő szabályzat) **véleményét nyilvánította:**

Dátum:

.....
szülői szervezet, szakmai munkaközösség nevében aláírás

KIPPKOPP ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
8174 Balatonkenese Balatoni u.63.
Tel.:88/574-802 Tel.,fax: 88/574-803
E-mail: kippkoppovi@invitel.hu

Az (SZMSZ, Házi rend, Pedagógiai Program, Közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítésének rendjét rögzítő szabályzat) **egyetértését kinyilvánította/ellenőrizte:**

Dátum:

.....
fenntartó nevében aláírás

Dátum:

.....
működtető nevében aláírás

Legitimációs záradék

A Kippkopp Óvoda és Bölcsőde pedagógiai programját intézményünk szülői szervezetének képviselői 2016. február 15 -én megismerték, és jelen tartalomhoz egyetértési jogukat nyilvánították.

.....
Kiss- Kocsis Anita
Szülői szervezet elnök

Az intézmény nevelőtestülete 2016. február 15 - én a Kippkopp Óvoda és Bölcsőde pedagógiai programját megismerte, és jelen tartalmával elfogadta.

.....
Galambos Lászlóné
A nevelőtestület képviselőjeként

KIPPKOPP ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
8174 Balatonkenese Balatoni u.63.
Tel.:88/574-802 Tel.,fax: 88/574-803
E-mail: kippkoppovi@invitel.hu

A Kippkopp Óvoda és Bölcsőde pedagógiai programját jóváhagyás céljából a fenntartónak benyújtotta

.....
Galambos Lászlóné
intézményvezető

Balatonkenese Város- Küngös Község Intézményfenntartó Társulás a Kippkopp Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programját jóváhagyta.

.....
Tömör István
Balatonkenese Város Polgármestere
A fenntartó képviselője
2016.